



HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/133

URBROJ: 65-26-8

Zagreb, 26. ožujka 2026.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 26. ožujka 2026. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Natašu Mikuš Žigman i državne tajnike Kristinu Bilić, Domagoja Mikulića i Zrinku Raguž.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/22
URBROJ: 50301-05/14-26-19

Zagreb, 26. ožujka 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Natašu Mikuš Žigman i državne tajnike Kristinu Bilić, Domagoja Mikulića i Zrinku Raguz.


2
PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O REGIONALNOM RAZVOJU
REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, ožujak 2026.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O REGIONALNOM RAZVOJU REPUBLIKE HRVATSKE

PRVI DIO TEMELJNE ODREDBE

Glava I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, strateško planiranje regionalnoga razvoja, institucionalni okvir i upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima, poticanje regionalne konkurentnosti i urbanoga razvoja te provedba, praćenje, vrednovanje i izvješćivanje o provedbi politike regionalnoga razvoja.

(2) Ovaj Zakon, zajedno sa zakonima kojima se uređuje upravljanje razvojem potpomognutih područja, brdsko-planinskih područja te otoka uređuje politiku regionalnoga razvoja.

Cilj politike regionalnoga razvoja Republike Hrvatske

Članak 2.

(1) Cilj je politike regionalnoga razvoja pridonijeti društveno-gospodarskom razvoju te demografskoj revitalizaciji Republike Hrvatske, u skladu s načelima održivoga razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima Republike Hrvatske omogućivati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.

(2) Radi postizanja cilja iz stavka 1. ovoga članka politikom regionalnoga razvoja nastoji se osigurati: povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s prioritetima razvoja središnje razine te ciljevima kohezijske politike Europske unije, potpora slabije razvijenim područjima, kao i područjima s razvojnim posebnostima za povećanje i optimalno korištenje vlastitoga razvojnog potencijala otklanjanjem uzroka razvojnih teškoća, mjere za ravnomjeran i održiv razvoj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u pograničnom području, poticanje teritorijalne suradnje te učinkovito korištenje sredstava namijenjenih regionalnome i urbanom razvoju.

Značenje pojmova

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *četvrtina* – dio u razdiobi iznadprosječno, odnosno ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave koji sadrži jednu četvrtinu ukupnoga broja iznadprosječnih, odnosno

ispodprosječnih jedinica. U prvu četvrtinu ulazi 25 % najbolje, a u posljednju četvrtinu 25 % najlošije iznadprosječno, odnosno ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

2. *indeks razvijenosti* – kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društvenih, gospodarskih i demografskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju

3. *integrirano teritorijalno ulaganje* – instrument teritorijalne politike kojim se, na temelju teritorijalne strategije za određeno područje, provodi skup međusobno povezanih ulaganja iz različitih izvora financiranja radi postizanja uravnoteženoga, održivog i teritorijalno usmjerenog razvoja

4. *javnopravna tijela* – tijela državne uprave, druga državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe koje imaju javne ovlasti

5. *koordinacijsko tijelo* – u skladu s propisom o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj, ministarstvo nadležno za poslove regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

6. *lokalna akcijska grupa* – partnerstvo koje čine predstavnici javnih i privatnih (gospodarskih i civilnih) lokalnih socioekonomskih interesa, pri čemu nijedna skupina zasebno nema kontrolu nad izvršenjem odluka te čije su zadaće propisane člankom 33. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 2021/1060

7. *lokalni koordinator* – lokalna razvojna agencija, nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave ili službenik zaposlen u jedinici lokalne samouprave, kojega je odredio općinski načelnik ili gradonačelnik kao predstavnik jedinice lokalne samouprave za obavljanje i koordinaciju poslova strateškoga planiranja na razini jedinice lokalne samouprave

8. *lokalna razvojna agencija* – pravna osoba osnovana s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja razvoja na lokalnoj razini

9. *Nacionalna razvojna strategija* – dugoročni akt strateškoga planiranja, hijerarhijski najviši akt strateškoga planiranja u Republici Hrvatskoj koji služi za oblikovanje i provedbu njezinih razvojnih politika, propisan zakonom kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske

10. *partnersko vijeće* – savjetodavno tijelo sastavljeno od predstavnika javnoga, poslovnog i civilnog sektora, odnosno predstavnika tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnoga društva, koje raspravlja i daje mišljenja i prijedloge o razvojnim dokumentima tijekom njihove izrade i provedbe

11. *područja s razvojnim posebnostima* – geografska područja koja se, prema svojim prirodno-geografskim te društveno-gospodarskim i demografskim obilježjima, mogu izdvojiti od ostalih područja Republike Hrvatske te kao takva zahtijevaju poseban programsko-planski pristup od strane nositelja politike regionalnoga razvoja

12. *politika regionalnoga razvoja* – cjelovit i usklađen skup ciljeva, prioriteta, mjera i aktivnosti usmjerenih na poticanje dugoročnoga gospodarskog rasta i ukupno povećanje kvalitete života, sukladno načelima održivoga razvoja dugoročno usmjerenoga na smanjenje regionalnih razlika

13. *polovina* – dio u razdiobi iznadprosječno, odnosno ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave koji sadrži jednu polovinu ukupnoga broja iznadprosječnih, odnosno ispodprosječnih jedinica. U prvu polovinu ulazi 50 % bolje, a u drugu polovinu 50 % lošije iznadprosječno, odnosno ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave

14. *potpomognuto područje* – područje Republike Hrvatske koje je na temelju indeksa razvijenosti ocijenjeno kao područje koje prema stupnju razvijenosti zaostaje za nacionalnim prosjekom i čiji je razvoj potrebno dodatno poticati

15. *razvojni projekt* – projekt izgradnje ili obnove vodnokomunalne, komunalne, gospodarske, energetske, društvene i druge potporne infrastrukture za razvoj, izgradnju ili jačanje obrazovnih, kulturnih, znanstvenih i drugih institucija, jačanje i izgradnju društvenoga kapitala te gospodarski i drugi projekti kojima se pridonosi lokalnom i regionalnom razvoju i jačanju regionalne konkurentnosti

16. *razvojni sporazum* – dokument kojim se usuglašavaju prioriteti središnje i županijske razine i utvrđuju razvojni projekti regionalnoga razvoja geografskoga područja za koje se sklapa razvojni sporazum

17. *regionalni koordinator* – javna ustanova koja obavlja poslove od javnoga interesa, osnovana s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnoga razvoja za područje jedinice područne (regionalne) samouprave

18. *regionalni razvoj* – dugoročne aktivnosti unaprjeđenja održivoga gospodarskog i društvenog razvoja nekoga područja, koji se ostvaruje prepoznavanjem, poticanjem i upravljanjem razvojnim potencijalom toga područja

19. *statistička regija* – prostorna jedinica za statistiku 2. razine, odnosno NUTS 2 regija koja se definira prema kriterijima utvrđenim Uredbom (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21. 6. 2003.), kako je posljednji put izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije ((EU) 2023/674 od 26. prosinca 2022. o izmjeni priloga Uredbi (EZ) br. 1059/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS), SL L 87, 24. 3. 2023.)

20. *urbano područje* – obuhvaća urbane aglomeracije i veća, odnosno manja urbana područja utvrđena ovim Zakonom.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Glava II.

NAČELA POLITIKE REGIONALNOGA RAZVOJA

Solidarnost i usmjerenost

Članak 4.

Politika regionalnoga razvoja temelji se na uzajamnoj solidarnosti svih građana Republike Hrvatske te se usmjerava na dodatno poticanje održivoga razvoja područja koja znatno zaostaju za nacionalnim prosjekom.

Partnerstvo i suradnja

Članak 5.

(1) Politika regionalnoga razvoja temelji se na partnerstvu i suradnji između javnoga, privatnog i civilnog sektora, što podrazumijeva suradnju tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnoga društva.

(2) Akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja donose se uz postupak savjetovanja s nadležnim partnerskim vijećem.

Strateško planiranje regionalnoga razvoja

Članak 6.

Strateško planiranje regionalnoga razvoja ostvaruje se donošenjem i provedbom višegodišnjih akata strateškoga planiranja.

Udruživanje financijskih sredstava

Članak 7.

(1) Financiranje regionalnoga razvoja osigurava se udruživanjem sredstava iz različitih izvora namijenjenih pripremi, izradi i provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja i razvojnih projekata, kojima se postiže trajan i mjerljiv učinak na razvoj.

(2) Pri provedbi aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se pravila o potporama.

Praćenje i vrednovanje

Članak 8.

Provedba politike regionalnoga razvoja sustavno se prati i vrednuje radi povećavanja djelotvornosti, učinkovitosti i utjecaja na regionalni razvoj.

Održivost

Članak 9.

Politika regionalnoga razvoja pridonosi skladnom i uravnoteženom niskougljičnom održivom razvoju, koji osigurava zaštitu i očuvanje prirodnoga okoliša, teritorijalnih resursa, kulturne baštine, kao i raznolikosti kulturnoga identiteta i bogatstva Republike Hrvatske, te osigurava otpornost na klimatske promjene.

Autonomija lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 10.

Politika regionalnoga razvoja provodi se u skladu s autonomijom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DRUGI DIO

STRATEŠKO PLANIRANJE REGIONALNOGA RAZVOJA

Planiranje regionalnoga razvoja

Članak 11.

(1) Planiranjem regionalnoga razvoja utvrđuju se razvojni programi, mjere i aktivnosti, na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, usmjerene postizanju razvojnih ciljeva i uravnoteženoga regionalnog razvoja.

(2) Regionalni razvoj planira se uvažavajući specifične razvojne potrebe i potencijale područja na koje se odnosi, uzimajući u obzir službene izvore podataka o demografskim, društvenim, gospodarskim, financijskim i okolišnim kretanjima.

(3) Državna tijela, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave pri planiranju regionalnoga razvoja osiguravaju pretpostavke s ciljem povećanja regionalne konkurentnosti te održivoga korištenja teritorijalnih resursa kako bi se pridonijelo razvoju i poboljšanju životnoga standarda i kvalitete života.

Akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja

Članak 12.

(1) Akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja jesu:

- planovi razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba
- planovi razvoja jedinica lokalne samouprave
- strategije razvoja urbanoga područja.

(2) Planovi razvoja iz stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga članka uređeni su zakonom kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

(3) Akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz stavka 1. ovoga članka moraju biti usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom te drugim nacionalnim i EU aktima strateškoga planiranja značajnim za regionalni razvoj.

(4) Akt strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja niže razine mora biti usklađen s aktom strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja više razine.

(5) Jedinica lokalne samouprave koja može usmjeravati razvoj na temelju srednjoročnoga akta planiranja izrađenoga na razini jedinice područne (regionalne) samouprave ili druge veće teritorijalne cjeline nije u obvezi izrade plana razvoja iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka.

(6) U svrhu učinkovitoga upravljanja provedbom politike regionalnoga razvoja i praćenja uspješnosti provedbe akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja ministar nadležan za poslove regionalnoga razvoja (u daljnjem tekstu: ministar) propisuje naputkom popis standardiziranih pokazatelja uspješnosti.

Sadržaj akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja

Članak 13.

(1) U planiranju regionalnoga razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su se ponajprije brinuti o razvojnim izazovima i potencijalima svoga područja te na osnovi relevantnih podataka definirati ciljeve i mjere kojima se odgovara na izazove i koriste potencijali područja.

(2) U skladu s definiranim ciljevima za svoje područje, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u aktima strateškoga planiranja dužne su planirati sljedeće skupine mjera:

- demografske mjere usmjerene poboljšanju demografskih pokazatelja, za privlačenje i povratak stanovnika, za razvoj ljudskih resursa sukladno potrebama tržišta rada, za jačanje i promoviranje pristupa kvalitetnom predškolskom odgoju i obrazovanju, cjeloživotnom učenju, otvaranju novih radnih mjesta ili osiguranju stabilnosti ugroženih radnih mjesta, za osiguravanje priuštivoga stanovanja radno aktivnom stanovništvu posebno u deficitarnim zanimanjima

- socijalne mjere usmjerene na unaprjeđenje kvalitete života kroz razvoj vodnocomunalne, komunalne, zdravstvene i socijalne infrastrukture te socijalnih inovacija, dostupnost kulturnih sadržaja, razvoj i dostupnost usluga za zdravstvenu i socijalnu skrb, razvoj javnih služba i javnih sadržaja, smanjenje socijalnih nejednakosti i osnaživanje zajednica
- gospodarske mjere usmjerene na razvoj gospodarskih djelatnosti, istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije, unaprjeđenje osnovne, poslovne i istraživačke infrastrukture područja i informacijske tehnologije, razvoj poslovnih potpornih institucija, razvoj održivoga turizma, stavljanje u funkciju i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine, razvoj poljoprivredne proizvodnje, ruralni razvoj, postizanje socijalnoga i društvenog poduzetništva
- prostorno-okolišne mjere usmjerene na racionalno i održivo korištenje prostora, upravljanje promjenama, zaštitu okoliša, zaštitu i očuvanje kulturne baštine, obnovu urbanih ekosustava, postizanje klimatske neutralnosti, energetske učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije, održivo gospodarenje otpadom i smanjenje čimbenika koji negativno utječu na okoliš, održavanje kultiviranoga krajolika i prilagodbu klimatskim promjenama, mjere usmjerene protiv energetske siromaštva kao i mjere usmjerene na osiguranje jednakoga i pravednog pristupa obnovljivim izvorima energije i zelenim tehnologijama.

Strategija razvoja urbanoga područja

Članak 14.

(1) Strategija razvoja urbanoga područja akt je strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja kojim se definiraju ciljevi i prioriteti razvoja za urbana područja.

(2) Nositelj izrade strategije razvoja urbanoga područja iz stavka 1. ovoga članka je grad koji je središte urbanoga područja uz uključenost svih jedinica lokalne samouprave iz urbanoga područja.

(3) Strategija razvoja urbanoga područja iz stavka 1. ovoga članka donosi se u skladu s načelom partnerstva i suradnje nakon prethodno pribavljenoga mišljenja partnerskoga vijeća za urbano područje.

(4) Strategiju razvoja urbanoga područja iz stavka 1. ovoga članka donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave koja je bila nositelj njezine izrade, uz prethodno pribavljeno mišljenje svih jedinica lokalne samouprave toga urbanoga područja.

(5) Smjernice za uspostavu urbanih područja te izradu, praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku u provedbi strategija razvoja urbanih područja utvrđuju se odlukom ministra.

(6) Strategija razvoja urbanoga područja mora biti usklađena s prostornim planovima na području za koje se strategija donosi.

Razvojni sporazum

Članak 15.

(1) Radi provedbe ovoga Zakona i učinkovite koordinacije politike regionalnoga razvoja može se sklopiti razvojni sporazum za područje najmanje triju jedinica područne (regionalne) samouprave.

(2) Razvojni sporazum iz stavka 1. ovoga članka sklapa se na temelju Nacionalne razvojne strategije i akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja.

(3) Razvojnim sporazumom usuglašavaju se prioriteti razvoja državne i područne (regionalne) razine, utvrđuju se razvojni projekti regionalnoga razvoja koji pridonose razvoju područja za koje se sklapa razvojni sporazum te se planiraju sredstva za njegovu provedbu.

(4) Razvojni sporazum sklapaju Ministarstvo kao nositelj politike regionalnoga razvoja središnje razine i jedinice područne (regionalne) samouprave s područja za koje se on sklapa.

(5) Na prijedlog Ministarstva razvojnom sporazumu mogu se priključiti i druga tijela državne uprave i javnopravna tijela koja svojim djelovanjem mogu značajnije pridonijeti ostvarivanju ciljeva politike regionalnoga razvoja u području za koje se sklapa razvojni sporazum.

(6) Poslove vezane uz pripremu razvojnoga sporazuma obavlja Ministarstvo.

(7) Osnove za sklapanje razvojnoga sporazuma propisuje ministar pravilnikom.

TREĆI DIO

OCJENJIVANJE I RAZVRSTAVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE PREMA STUPNJU RAZVIJENOSTI, POTPOMOGNUTA PODRUČJA I PODRUČJA S RAZVOJNIM POSEBNOSTIMA

Glava I.

OCJENJIVANJE I RAZVRSTAVANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE PREMA STUPNJU RAZVIJENOSTI

Indeks razvijenosti

Članak 16.

(1) Ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na indeksu razvijenosti.

(2) Pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti i druga pitanja s tim u vezi uređuje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) uredbom.

Ocjenjivanje i praćenje stupnja razvijenosti

Članak 17.

(1) Postupak ocjenjivanja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provodi Ministarstvo na temelju indeksa razvijenosti iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ocjenjivanje stupnja razvijenosti iz stavka 1. ovoga članka provodi se svakih pet godina, a Ministarstvo u razdoblju između dva postupka ocjenjivanja prati stupanj razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela na zahtjev Ministarstva dostavljaju podatke iz očevidnika i drugih evidencija koje vode navedena tijela potrebne za praćenje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Podatke o ocjenjivanju stupnja razvijenosti iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo objavljuje na svojoj mrežnoj stranici.

Razvrstavanje jedinica područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti

Članak 18.

(1) Jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona u:

- I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- IV. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

(2) Razvrstavanje jedinica područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti provodi se svakih pet godina u skladu s ocjenjivanjem iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona.

Razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema stupnju razvijenosti

Članak 19.

(1) Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona u:

- I. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

- III. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- IV. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- VIII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

(2) Razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema stupnju razvijenosti provodi se svakih pet godina u skladu s ocjenjivanjem iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona.

Glava II.

POTPOMOGNUTA PODRUČJA I PODRUČJA S RAZVOJNIM POSEBNOSTIMA

Potpomognuta područja

Članak 20.

(1) Status potpomognutoga područja stječu:

- jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstane u I. ili II. skupinu iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona
- jedinice lokalne samouprave razvrstane u I., II., III. ili IV. skupinu iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Upravljanje razvojem potpomognutih područja uređuje se posebnim zakonom.

Odluka o razvrstavanju prema stupnju razvijenosti

Članak 21.

(1) Odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti donosi Vlada na temelju indeksa razvijenosti iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka donosi se nakon provedenog ocjenjivanja iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona i objavljuje se u „Narodnim novinama“ i na mrežnim stranicama Ministarstva.

Područja s razvojnim posebnostima

Članak 22.

(1) Brdsko-planinska područja, otoci, pogranična područja te druga područja Republike Hrvatske, koja u svrhu prevladavanja razvojnih ograničenja s kojima se suočavaju zahtijevaju poseban programsko-planski pristup od strane nositelja politike regionalnoga razvoja, smatraju se područjima s razvojnim posebnostima.

(2) Provedba razvojne politike područja s razvojnim posebnostima iz stavka 1. ovoga članka uređuje se programima koje donosi ministar.

(3) Ministarstvo na temelju programa iz stavka 2. ovoga članka na svojim mrežnim stranicama raspisuje javne pozive za dodjelu financijskih sredstava.

(4) Pravo prijave na javne pozive iz stavka 3. ovoga članka ostvaruju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe čiji su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, regionalni koordinatori te pravne osobe koje nisu osnovane radi stjecanja dobiti, a pridonose ostvarivanju ciljeva programa.

(5) Odluke o donošenju programa iz stavka 2. ovoga članka ministar može donositi ovisno o raspoloživim sredstvima i utvrđenim razvojnim prioritetima.

Naknada zbog zaštićenih prirodnih područja

Članak 23.

(1) Jedinice lokalne samouprave koje na svom području imaju evidentirano zaštićeno područje, kojim sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita prirode, upravlja javna ustanova koja ostvaruje godišnji netoprihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja veći od 5.000.000,00 eura ostvaruju pravo na novčanu naknadu od javne ustanove nadležne za upravljanje zaštićenim područjem.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na jedinice lokalne samouprave koje imaju status velikoga grada prema zakonu kojim se uređuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Naknada iz stavka 1. ovoga članka osigurava se iz godišnjega neto prihoda koji javna ustanova nadležna za upravljanje zaštićenim područjem ostvaruje od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja.

(4) Visina naknade iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u odnosu na razinu godišnjega neto prihoda koji ostvari javna ustanova u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja, površinu jedinice lokalne samouprave evidentiranu kao zaštićeno područje i broj stanovnika jedinice lokalne samouprave, dok se ukupna godišnja visina naknade utvrđuje u skladu s indeksom razvijenosti jedinice lokalne samouprave.

(5) Za jedinice lokalne samouprave razvrstane od I. do IV. skupine prema indeksu razvijenosti iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno za potpomognuta područja, ukupna godišnja visina naknade može iznositi do 6 % neto prihoda koji javna ustanova ostvari u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja.

(6) Za jedinice lokalne samouprave razvrstane u V. skupinu prema indeksu razvijenosti iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona ukupna godišnja visina naknade može iznositi do 5 % neto prihoda koji javna ustanova ostvari u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja.

(7) Za jedinice lokalne samouprave razvrstane od VI. do VIII. skupine prema indeksu razvijenosti iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona ukupna godišnja visina naknade može iznositi

do 4 % neto prihoda koji javna ustanova ostvari u prethodnoj godini od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja.

(8) Sredstva naknade iz stavka 1. ovoga članka namijenjena su zaštiti okoliša i prirode te razvoju održivih oblika korištenja prostora, uključujući infrastrukturu koja služi zadržavanju nosivoga kapaciteta područja i smanjenju ekološkoga otiska uslijed boravka turista na zaštićenom području.

(9) Nadzor nad korištenjem sredstava iz ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za zaštitu prirode u dijelu provedbe aktivnosti vezanih uz zaštitu okoliša i prirode i Ministarstvo u dijelu provedbe aktivnosti vezanih uz infrastrukturu, sukladno propisanom djelokrugu.

(10) Ako se kontrolom utvrdi da se sredstva naknade ne koriste sukladno stavku 8. ovoga članka, ministarstva će uskratiti isplatu daljnjih naknada, kao i zatražiti povrat prethodno isplaćenih sredstava koja nisu utrošena u skladu s odredbom stavka 8. ovoga članka.

(11) Odluku o visini naknade i načinu isplate, kao i prihvatljivim troškovima povezanim s aktivnostima iz stavka 8. ovoga članka donosi Vlada.

Porezne olakšice prema zakonu kojim se utvrđuje i plaća porez na dohodak i zakonu prema kojim se utvrđuje i plaća porez na dobit

Članak 24.

Ministarstvo utvrđuje pravo na potporu male vrijednosti u skladu sa zakonom prema kojim se utvrđuje i plaća porez na dohodak i zakonom prema kojim se utvrđuje i plaća porez na dobit obveznicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na području Grada Vukovara.

Posebne dužnosti tijela državne uprave

Članak 25.

(1) Tijela državne uprave upućuju se prilikom planiranja mjera i projekata za razvoj upravnoga područja iz svoje nadležnosti, ovisno o njihovoj prirodi i raspoloživim financijskim sredstvima, voditi računa o potencijalnim učincima na razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, uzimajući u obzir stupanj razvijenosti potpomognutih područja sukladno odluci iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno razvrstavanje područja s razvojnim posebnostima na temelju zakona kojim se uređuje upravljanje razvojem otoka i zakona kojim se uređuje upravljanje razvojem brdsko-planinskih područja.

(2) Pritom tijela kod utvrđivanja mjera, u okviru kriterija dodjele financijskih sredstava, mogu prepoznati i dodatno vrednovati razvojne specifičnosti navedenih područja.

ČETVRTI DIO URBANI RAZVOJ

Urbana područja

Članak 26.

(1) Radi učinkovitijega planiranja, usklađivanja i provedbe politike održivog urbanog razvoja, kao dijela politike regionalnoga razvoja, ustrojavaju se urbana područja.

(2) Urbana područja iz stavka 1. ovoga članka ustrojavaju se kao urbane aglomeracije, veća urbana područja i manja urbana područja.

(3) Urbane aglomeracije jesu:

- urbana aglomeracija Zagreb, sa sjedištem u Zagrebu
- urbana aglomeracija Split, sa sjedištem u Splitu
- urbana aglomeracija Rijeka, sa sjedištem u Rijeci
- urbana aglomeracija Osijek, sa sjedištem u Osijeku.

(4) Veća urbana područja su gradovi koji prema posljednjem popisu stanovništva imaju više od 35 000 stanovnika i nisu uključeni u urbane aglomeracije iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Manja urbana područja su gradovi koji prema posljednjem popisu stanovništva imaju manje od 35 000 stanovnika čija središnja naselja imaju više od 10 000 stanovnika i/ili su sjedišta županija.

(6) Urbana područja iz stavaka 4. i 5. ovoga članka mogu uključivati i susjedne jedinice lokalne samouprave ili njihove dijelove, uz prethodnu suglasnost njihovih predstavničkih tijela.

(7) Gradovi i općine koji ulaze u sastav urbane aglomeracije iz stavka 3. ovoga članka i urbanih područja iz stavaka 4. i 5. ovoga članka utvrđuju se odlukom Vlade u skladu s kriterijima utvrđenim u Smjernicama iz članka 14. stavka 5. ovoga Zakona, na prijedlog grada sjedišta urbane aglomeracije iz stavka 3. ovoga članka, odnosno urbanih područja iz stavaka 4. i 5. ovoga članka, uz prethodno mišljenje svih jedinica lokalne samouprave uključenih u pojedinu aglomeraciju, odnosno urbano područje i Ministarstva.

Održivi urbani razvoj

Članak 27.

(1) Održivi urbani razvoj usmjeren je osnaživanju svih tipova urbanih područja Republike Hrvatske te su gradovi dužni, boljim korištenjem svojih potencijala, preuzeti aktivnu ulogu pokretača razvoja ne samo specifičnih urbanih područja, već svih teritorijalnih cjelina i ukupnoga nacionalnog prostora.

(2) Ciljevi održivoga urbanog razvoja jesu:

- razvoj pametnih, učinkovitih i povezanih gradova koji ostvaruju ekonomski rast i kompetitivnost, integriraju digitalne inovacije u gradsku infrastrukturu, usluge i upravljanje, podupiru otpornost urbanoga područja, podupiru uključivost kulturne baštine kao resursa u razvoju, pružaju priuštivo i održivo stanovanje, pružaju sigurnost javnih mjesta i kritične infrastrukture te pridonose povećanju kvalitete života i standarda stanovništva
- razvoj zelenih gradova koji pridonose poboljšanju kvalitete, zdravlja i otpornosti urbanoga okoliša potičući učinkovitije i održivije korištenje resursa, prilagodbu klimatskim promjenama, poticanje energetske tranzicije, primjenu koncepta zelene i plave infrastrukture te primjenu suvremenih modela gospodarenja otpadom
- razvoj gradova sa snažnim zelenim gospodarstvom uz primjenu modela kružnoga gospodarstva, održivoga turizma, poticanje ekoloških inovacija u gospodarskim procesima i aktivnostima, potporu stjecanju i unaprjeđenju zelenih vještina potrebnih za snažniji razvoj zelenoga gospodarstva, poticanje ekološki odgovorne i društveno

uključive lokalne proizvodnje ključne za održivi urbani razvoj te potporu malim poduzećima u poticanju njihove gospodarske aktivnosti i otvaranju radnih mjesta.

(3) Održivi urbani razvoj Ministarstvo provodi putem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja i drugih teritorijalnih alata.

Vijeće za urbani razvoj

Članak 28.

(1) U cilju uspješne koordinacije i provedbe ciljeva održivog urbanog razvoja Vlada osniva Vijeće za urbani razvoj.

(2) Vijeće za urbani razvoj čine:

- predstavnici ministarstava
- gradonačelnici urbanih aglomeracija
- gradonačelnici većih urbanih područja
- gradonačelnici manjih urbanih područja koja su sjedišta županija
- predstavnici Udruge gradova u Republici Hrvatskoj.

(3) U rad Vijeća mogu se uključiti predstavnici drugih gradova i institucija od važnosti za urbani razvoj.

(4) Predsjednik Vlade predsjedava radom Vijeća za urbani razvoj, a funkciju zamjenika obnaša ministar.

(5) Vlada odlukom utvrđuje zadaće Vijeća te imenuje i razrješuje članove.

(6) Vijeće za urbani razvoj sastaje se najmanje jednom godišnje.

(7) Administrativne i stručne poslove za potrebe rada Vijeća za urbani razvoj obavlja Ministarstvo.

PETI DIO INSTITUCIONALNI OKVIR I UPRAVLJANJE

Glava I. SREDIŠNJA RAZINA

Nositelj Članak 29.

(1) Vlada provodi politiku regionalnoga razvoja prema odredbama ovoga Zakona, a poslove državne uprave u provedbi te politike obavlja Ministarstvo.

(2) U pripremi i provedbi politike regionalnoga razvoja sudjeluju i druga tijela državne uprave, nadležna partnerska vijeća te druga javnopravna tijela koja svojim djelovanjem mogu znatnije pridonijeti ostvarivanju ciljeva politike regionalnoga razvoja.

Višerazinsko upravljanje politikom regionalnoga razvoja

Članak 30.

(1) Za potrebe usklađivanja višerazinskoga upravljanja razvojem Republike Hrvatske, osiguranja aktivnoga doprinosa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u unaprjeđenju politike regionalnoga razvoja, koordinacije vladinih sektorskih politika na regionalnoj i lokalnoj razini kao i savjetovanja pri oblikovanju i provedbi javnih politika te praćenja napretka u postizanju uravnoteženoga i održivog regionalnog razvoja Vlada osniva:

- Vijeće za regionalni razvoj
- Vijeće za lokalni razvoj.

(2) Vijeće za regionalni razvoj čine:

- predstavnici ministarstava
- predstavnici jedinica područne (regionalne) samouprave
- član odbora Hrvatskoga sabora nadležnoga za regionalni razvoj.

(3) Vijeće za lokalni razvoj čine:

- predstavnici ministarstava
- predstavnici općina
- predstavnici Hrvatske zajednice općina
- predstavnici Udruge gradova u Republici Hrvatskoj
- predstavnici Hrvatske zajednice županija
- član odbora Hrvatskoga sabora nadležnoga za regionalni razvoj.

(4) U rad vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka mogu se uključiti predstavnici drugih tijela i institucija od važnosti za višerazinsko upravljanje politikom regionalnoga razvoja.

(5) Predsjednik Vlade predsjedava radom vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, a funkciju zamjenika obnaša ministar.

(6) Vlada odlukom utvrđuje zadaće vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka te imenuje i razrješuje članove.

(7) Vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka sastaju se najmanje jednom godišnje.

(8) Administrativne i stručne poslove za potrebe rada vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka obavlja Ministarstvo.

Savjeti

Članak 31.

(1) Za potrebe koordinacije regionalnih politika Vlada osniva savjete kao međuresorna savjetodavna tijela, i to:

- Savjet za Slavoniju, Baranju i Srijem
- Savjet za Sjever
- Savjet za Središnju Hrvatsku
- Savjet za Jadransku Hrvatsku.

(2) Uz savjete definirane u stavku 1. ovoga članka Vlada može osnovati i druga tijela za potrebe koordinacije javnih politika pojedinih područja s razvojnim posebnostima.

(3) Predsjednik Vlade predsjedava radom savjeta iz stavka 1. ovoga članka i drugih tijela iz stavka 2. ovoga članka, a funkciju zamjenika obnaša ministar.

(4) Vlada odlukom utvrđuje zadaće savjeta iz stavka 1. ovoga članka i drugih tijela iz stavka 2. ovoga članka te imenuje i razrješuje članove.

(5) Ako je za neko područje utvrđeno u stavcima 1. i 2. ovoga članka ujedno sklopljen i Razvojni sporazum iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona, savjet obavlja i poslove koordinacije provedbe razvojnog sporazuma te praćenja korištenja fondova, instrumenata i programa Europske unije, Europskoga gospodarskoga prostora i nacionalnih izvora u okviru njegove provedbe.

Glava II.

RAZINA PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Koordinacija i poticanje regionalnoga razvoja na razini područne (regionalne) samouprave
Članak 32.

(1) Jedinica područne (regionalne) samouprave nositelj je planiranja razvoja za svoje područje.

(2) U planiranju razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave surađuje s jedinicama lokalne samouprave sa svojeg područja i drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) U svrhu učinkovite koordinacije i poticanja regionalnoga razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave osniva regionalnu razvojnu agenciju kao javnu ustanovu (u daljnjem tekstu: regionalni koordinator).

(4) Osnivači regionalnih koordinatora osiguravaju financijske i druge uvjete za kvalitetan rad regionalnih koordinatora.

(5) Regionalni koordinatori partneri su Ministarstvu u provedbi politike regionalnoga razvoja na područnoj (regionalnoj) razini te im Ministarstvo, u svrhu kvalitetnijeg obavljanja poslova koje im dodijeli u rad, osigurava tehničku i financijsku podršku.

Poslovi regionalnih koordinatora

Članak 33.

(1) Regionalni koordinatori obavljaju sljedeće poslove javne službe:

- izrađuju plan razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave i druge akte strateškoga planiranja, razvojne dokumente na području županije te njihove provedbene dokumente za koje ih ovlasti osnivač
- provjeravaju usklađenost akata strateškoga planiranja razvoja s područja županije s hijerarhijski višim aktima strateškoga planiranja i donose odluke kojima se potvrđuje usklađenost
- pružaju stručnu pomoć u pripremi i provedbi programa potpore javnopravnim tijelima i javnim ustanovama s područja svoje županije te ostalim pravnim osobama kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te u pripremi i provedbi razvojnih projekata od interesa za razvoj županije, kao i postupak njihove prioritizacije

u suradnji sa županijom te projekata sufinanciranih sredstvima iz fondova Europske unije

- pružaju stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata javnopravnih tijela i javnih ustanova s područja svoje županije te ostalim pravnim osobama kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koji su od interesa za razvoj županije, kao i zajedničkih razvojnih projekata od interesa za razvoj više županija
- provode županijske razvojne programe za koje ih ovlasti osnivač
- provode programe Ministarstva i drugih tijela državne uprave u cilju postizanja ravnomjernijeg, održivog i konkurentnog regionalnoga razvoja.

(2) Regionalni koordinatori, osim poslova iz stavka 1. ovoga članka, bez naknade, obavljaju i druge poslove od javnog interesa za koje su registrirani ili koji su im ovim ili drugim zakonom stavljeni u nadležnost, među ostalim:

- vode evidenciju razvojnih projekata od važnosti za razvoj županije
- obavljaju stručne i savjetodavne poslove u vezi s provedbom plana razvoja županije i ostalih strateških, razvojnih i provedbenih dokumenata na području županije te izvješćuju osnivače i Ministarstvo o njihovoj provedbi
- surađuju s Ministarstvom i svim ostalim dionicima na poslovima strateškoga planiranja i upravljanja razvojem za područje županije
- predlažu i provode razvojne inicijative i projekte od važnosti za razvoj županije te strateške projekte
- usklađuju djelovanje jedinica lokalne samouprave s područja županije vezano uz regionalni razvoj
- surađuju s lokalnim razvojnim agencijama i lokalnim koordinatorima u svrhu vođenja evidencije razvojnih projekata od važnosti za razvoj županije te izvještavanja o njihovoj provedbi, izvještavanja o provedbi akata strateškoga planiranja te u ostalim poslovima strateškoga planiranja i upravljanja razvojem za područje županije
- izvješćuju Koordinacijsko tijelo o provedbi akata strateškoga planiranja za područje županije
- obavljaju administrativne i stručne poslove za potrebe partnerskoga vijeća za područje županije
- sudjeluju u radu partnerskih vijeća
- mogu sudjelovati u aktivnostima koje proizlaze iz institucionalnog okvira za upravljanje fondovima Europske unije u podijeljenom upravljanju.

(3) Osim poslova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, regionalni koordinatori mogu obavljati i druge poslove za koje su registrirani u cilju postizanja ravnomjernijeg regionalnoga razvoja.

(4) Nadzor nad obavljanjem poslova regionalnih koordinatora iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obavlja Ministarstvo.

(5) Voditelj poslovanja regionalnoga koordinatora je ravnatelj.

(6) Ravnatelji regionalnih koordinatora imaju pravo na plaću te ostala materijalna i druga prava iz radnog odnosa koje osigurava osnivač u skladu s općim aktima javne ustanove.

(7) Na prava i obveze ravnatelja regionalnih koordinatora koje nisu utvrđene ovim Zakonom ili općim aktima javne ustanove primjenjuje se zakon kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa i zakon kojim se uređuju ustanove.

Postupak akreditacije regionalnih koordinatora

Članak 34.

(1) Ministarstvo provodi postupak akreditacije na temelju kojeg se utvrđuje sposobnost regionalnoga koordinatora za učinkovito obavljanje poslova iz članka 33. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Postupak akreditacije pokreće se na zahtjev regionalnoga koordinatora.

(3) Kriteriji koje trebaju ispunjavati regionalni koordinatori odnose se na:

- broj zaposlenih te plan zapošljavanja
- registar i plan edukacija
- uvid u dužnosti i poslove regionalnoga koordinatora te sustav upravljanja osjetljivim radnim mjestima
- plan upravljanja mogućnostima postojanja sukoba interesa
- postojanje formalne uspostave sustava odgovornosti, nadležnosti, prenesenih ovlasti i svih nužnih povezanih ovlasti za zadatke i radna mjesta u unutarnjem ustroju
- objektivno određivanje visine i iznosa sredstava te njihove dodjele u odnosu na ciljeve
- postupak pohrane dokumentacije
- računovodstvene postupke
- osiguranje kontinuiteta izvršenja poslova
- organizacijske i tehničke pretpostavke.

(4) Ministar imenuje povjerenstvo koje na temelju kriterija iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje postojanje pretpostavaka za akreditaciju regionalnih koordinatora i dostavlja Ministarstvu obrazloženu procjenu sposobnosti regionalnih koordinatora za učinkovito obavljanje poslova iz članka 33. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(5) Ministarstvo u roku od 60 dana od dana dostave procjene iz stavka 4. ovoga članka donosi odluku o statusu regionalnoga koordinatora.

(6) Odluka iz stavka 5. ovoga članka o statusu regionalnoga koordinatora nije upravni akt.

(7) Odluka iz stavka 5. ovoga članka donosi se za razdoblje koje odgovara trajanju višegodišnjega financijskog okvira Europske unije.

(8) Postupak akreditacije ne može se ponovno pokrenuti prije isteka roka od godinu dana računajući od dana donošenja odluke iz stavka 5. ovoga članka.

(9) U slučaju izmjena okolnosti na temelju kojih je donesena odluka iz stavka 5. ovoga članka, koje bi značajno utjecale na izvršavanje poslova iz članka 33. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, Ministarstvo može prilagoditi ili obustaviti tehničku i financijsku podršku iz članka 32. stavka 5. ovoga Zakona.

(10) Pitanja vezana uz akreditaciju regionalnih koordinatora i kriterije akreditacije, sastav i način rada povjerenstva iz stavka 4. ovoga članka, pružanje tehničke i financijske podrške te druga pitanja u vezi s obavljanjem poslova za Ministarstvo propisuje ministar pravilnikom.

Partnersko vijeće za područje županije

Članak 35.

(1) Izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave odlukom osniva partnersko vijeće za područje županije (u daljnjem tekstu: županijsko partnerstvo).

(2) Županijsko partnerstvo osniva se radi sudjelovanja u donošenju plana razvoja županije, utvrđivanja prioriteta razvoja na svom području, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj jedinica područne (regionalne) samouprave te njihove provedbe i praćenja.

(3) Županijsko partnerstvo djeluje sukladno načelu partnerstva i suradnje, vodeći računa o zastupljenosti različitih dionika razvoja s područja jedinice područne (regionalne) samouprave i zastupljenosti interesa većine stanovništva u jedinici područne (regionalne) samouprave.

(4) Veliki gradovi određeni zakonom kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava i gradovi sjedišta županija imaju svoje predstavnike u županijskom partnerstvu.

(5) Administrativne i stručne poslove za potrebe rada županijskoga partnerstva obavlja regionalni koordinator za jedinicu područne (regionalne) samouprave.

Glava III.**RAZINA LOKALNE SAMOUPRAVE**

Koordinacija i poticanje razvoja na razini jedinice lokalne samouprave

Članak 36.

(1) U svrhu učinkovite koordinacije i poticanja lokalnoga razvoja jedna ili više jedinica lokalne samouprave mogu osnovati lokalne razvojne agencije kao javne ustanove ili trgovačka društva.

(2) Jedinice lokalne samouprave koje na svom području imaju odabranu lokalnu akcijsku grupu (u daljnjem tekstu: LAG) ili lokalnu akcijsku grupu u ribarstvu (u daljnjem tekstu: LAGUR) mogu koordinaciju i poticanje lokalnoga razvoja provoditi putem LAG-a ili LAGUR-a, ako su LAG ili LAGUR registrirani za obavljanje poslova iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave određuje lokalnu razvojnu agenciju za obavljanje poslova lokalnoga koordinatora, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

(4) Ravnatelji lokalnih razvojnih agencija iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo na plaću te ostala materijalna i druga prava iz radnoga odnosa koje osigurava osnivač u skladu s općim aktima javne ustanove ili trgovačkoga društva.

(5) Na prava i obveze ravnatelja lokalnih razvojnih agencija iz stavka 1. ovoga članka koje nisu utvrđene ovim Zakonom ili općim aktima javne ustanove ili trgovačkoga društva primjenjuje se zakon kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Poslovi lokalnih razvojnih agencija i lokalnih koordinatora

Članak 37.

(1) Lokalne razvojne agencije iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona i lokalni koordinatori iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona obavljaju sljedeće poslove:

- koordiniraju izradu planova razvoja jedinica lokalne samouprave, u slučaju jedinica čije su prirodne ili društveno-gospodarske karakteristike dovoljno specifične te ne mogu usmjeravati razvoj na temelju planova razvoja županije ili druge veće teritorijalne cjeline
- koordiniraju izradu provedbenih programa jedinica lokalne samouprave
- prate provedbu planova razvoja jedinica lokalne samouprave
- potiču pripremu razvojnih projekata na području jedinice lokalne samouprave
- sudjeluju u izradi razvojnih projekata županije i statističke regije
- surađuju s drugim lokalnim razvojnim agencijama i regionalnim koordinatorima radi pripreme i provedbe zajedničkih projekata
- surađuju s nositeljima razvojnih projekata sa svoga područja te regionalnim koordinatorima dostavljaju podatke u svrhu vođenja evidencije razvojnih projekata važnih za razvoj županije te izvješćivanja o njihovoj provedbi, izvješćivanja o provedbi akata strateškoga planiranja te u ostalim poslovima strateškoga planiranja i upravljanja razvojem za područje županije
- sudjeluju u provedbi programa Ministarstva i drugih tijela državne uprave
- obavljaju i druge poslove sukladno zakonu.

(2) Osim poslova iz stavka 1. ovoga članka, lokalne razvojne agencije mogu obavljati i druge poslove za koje su registrirane.

Partnersko vijeće za područje jedinice lokalne samouprave i
partnersko vijeće za urbano područje

Članak 38.

(1) Jedinica lokalne samouprave, koja je u skladu s odredbama ovoga Zakona nositelj izrade plana razvoja jedinice lokalne samouprave, odnosno strategije razvoja urbanoga područja, inicira osnivanje partnerskoga vijeća za područje jedinice lokalne samouprave, odnosno za urbano područje ako se radi o gradu središtu urbanoga područja.

(2) Partnersko vijeće za područje jedinice lokalne samouprave osniva se odlukom izvršnoga tijela jedinice lokalne samouprave radi sudjelovanja u donošenju plana razvoja jedinice lokalne samouprave, utvrđivanja prioriteta razvoja područja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj područja te njihove provedbe i praćenja.

(3) Partnersko vijeće za urbano područje osniva se odlukom izvršnoga tijela grada središta urbanoga područja radi sudjelovanja u donošenju strategije razvoja urbanoga područja, utvrđivanja prioriteta razvoja područja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj područja te njihove provedbe i praćenja.

(4) Jedinice lokalne samouprave koje ulaze u sastav područja za koji se izrađuje akt strateškoga planiranja trebaju imati predstavnike u partnerskom vijeću.

(5) Administrativne i stručne poslove za potrebe rada partnerskih vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka obavlja upravno tijelo jedinice lokalne samouprave koja je sukladno

odredbama ovoga Zakona nositelj izrade plana razvoja jedinice lokalne samouprave, odnosno strategije razvoja urbanoga područja.

(6) Pitanja vezana uz osnivanje, sastav, djelokrug i način rada partnerskih vijeća iz stavaka 2. i 3. ovoga članka te partnerskih vijeća županija iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona kao i druga važna pitanja s tim u vezi propisuje ministar pravilnikom.

Upisnik regionalnih koordinatora i lokalnih razvojnih agencija

Članak 39.

(1) Ministarstvo ustrojava i vodi Upisnik regionalnih koordinatora i lokalnih razvojnih agencija (u daljnjem tekstu: Upisnik).

(2) Upis u Upisnik obavezan je za regionalne koordinate.

(3) Ministarstvo nadležno za poljoprivredu, na zahtjev Ministarstva, dostavlja podatke o upisu LAG-ova i LAGUR-ova u svoje evidencije.

(4) Sadržaj i način vođenja Upisnika propisuje ministar pravilnikom.

ŠESTI DIO PRAĆENJE, VREDNOVANJE I IZVJEŠĆIVANJE

Praćenje provedbe akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja

Članak 40.

(1) Ministarstvo, regionalni koordinatori i lokalni koordinatori odgovorni su za praćenje provedbe akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Regionalni i lokalni koordinatori dužni su prikupljati pokazatelje o provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona.

Vrednovanje akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja

Članak 41.

Vrednovanje akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona nadležna tijela provode u skladu sa zakonom kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Izvješćivanje

Članak 42.

(1) Izvješćivanje o provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz članka 12. stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga Zakona nadležna tijela provode u skladu sa zakonom kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

(2) Izvješćivanje o provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz članka 12. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona nadležna tijela provode u skladu sa Smjernicama iz članka 14. stavka 5. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo izvješćuje Vladu o provedbi politika regionalnoga razvoja iz nadležnosti ovoga Ministarstva u okviru godišnjega izvješća o napretku u provedbi Nacionalne razvojne strategije.

(4) Vlada izvješćuje Hrvatski sabor o napretku u provedbi Nacionalne razvojne strategije jednom godišnje.

SEDMI DIO NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Članak 43.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

OSMI DIO PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

(1) Uredbu iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odluku iz članka 23. stavka 10. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Odluku iz članka 26. stavka 7. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od 30 dana od dana davanja prethodnoga mišljenja Ministarstva.

(4) Pravilnike iz članka 15. stavka 7., članka 34. stavka 10., članka 38. stavka 6. i članka 39. stavka 4. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Odluku iz članka 14. stavka 5. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Naputak iz članka 12. stavka 6. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 45.

Regionalni koordinatori koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju djelatnosti registrirane u skladu s člankom 25. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.) uskladit će poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika iz članka 34. stavka 10. ovoga Zakona.

Članak 46.

(1) Do stupanja na snagu Uredbe iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona ostaje na snazi Uredba o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, broj 131/17.).

(2) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 15. stavka 7. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o sadržaju i postupku izrade i sklapanja razvojnog sporazuma („Narodne novine“, br. 45/18. i 120/20.).

(3) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 34. stavka 10. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o provedbi postupka akreditacije regionalnih koordinatora („Narodne novine“, br. 24/18. i 13/19.).

(4) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 38. stavka 6. ovoga Zakona ostaje na snazi Uredba o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća („Narodne novine“, broj 103/15.).

(5) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 39. stavka 4. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o upisniku regionalnih koordinatora i lokalnih razvojnih agencija („Narodne novine“, br. 24/18. i 13/19.).

(6) Do stupanja na snagu Odluke iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona ostaje na snazi Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 3/24.).

(7) Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027. donesene na temelju Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.) primjenjuju se do završetka navedenoga financijskog razdoblja 2021.- 2027.

Članak 47.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti članak 22. Zakona o potpomognutim područjima („Narodne novine“, broj 118/18.).

Članak 48.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.).

Članak 49.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Područje regionalnoga razvoja uređeno je važećim Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.; u daljnjem tekstu: Zakon), zakonima o potpomognutim područjima, brdsko-planinskim područjima, otocima, kao i podzakonskim propisima donesenim na temelju odredaba navedenih zakona.

Zakonom su uređeni ciljevi i načela politike i strateško planiranje regionalnoga razvoja, institucionalni okvir i upravljanje regionalnim razvojem na središnjoj razini, upravljanje na razini statističke regije te usuglašavanje prioriteta razvoja središnje i područne (regionalne) razine, upravljanje na razini područne (regionalne) samouprave te na razini lokalne samouprave, ustrojavanje i vođenje Upisnika regionalnih koordinatora i lokalnih razvojnih agencija ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, definiranje potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, poticanje regionalne konkurentnosti i urbanoga razvoja, praćenje provedbe politike regionalnoga razvoja, vrednovanje planskih dokumenata, kao i izvješćivanje nadležnih tijela u ovom području.

Do danas je Zakon izmijenjen i dopunjen dva puta.

S obzirom na dugo razdoblje važenja Zakona ukazala se potreba za donošenjem novoga te se pristupilo procesu njegove izrade vodeći računa o potrebi usklađenja sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17. i 151/22.), Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine („Narodne novine“, broj 13/21.) i potrebi unaprjeđenja pojedinih odredaba na temelju iskustava stečenih tijekom dosadašnje provedbe Zakona.

Konačnim prijedlogom zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona) uređuje se planiranje regionalnoga razvoja, definiraju akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja, kao i sadržaj akata kroz četiri glavne skupine mjera koje su nositelji akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja dužni planirati - demografske, socijalne, gospodarske i prostorno-okolišne mjere.

Uređen je institucionalni okvir upravljanja politikom regionalnoga razvoja na središnjoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Odredbe vezane uz regionalne razvojne agencije, odnosno regionalne koordinatore, izmijenjene su na način da su ažurirani poslovi koje obavljaju regionalni koordinatori, a izvori njihova financiranja uređeni su tako da se Ministarstvo obvezuje osigurati im tehničku i financijsku podršku radi kvalitetnijega obavljanja poslova koje im dodijeli u rad. Dodatno, uređeno je pitanje materijalnih prava ravnatelja regionalnih koordinatora.

Konačnim prijedlogom zakona jača se urbana dimenzija politike regionalnoga razvoja Republike Hrvatske, u odnosu na važeći Zakon. Utvrđuju se ciljevi održivoga urbanog razvoja za Republiku Hrvatsku koji su usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030., Poveljom o urbanom razvoju Republike Hrvatske i Urbanom agendom Europske unije. Uređuju se odredbe vezane uz osnivanje urbanih područja.

Produljuje se razdoblje za provedbu postupka ocjenjivanja i razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s tri na pet godina.

Uređene su odredbe vezane uz područja s razvojnim posebnostima. Naime, brdsko-planinska područja, otoci, pogranična područja te druga područja Republike Hrvatske koja, u svrhu prevladavanja razvojnih ograničenja s kojima se suočavaju zahtijevaju poseban programsko-planski pristup od strane nositelja politike regionalnoga razvoja smatraju se područjima s razvojnim posebnostima.

Konačnim prijedlogom zakona jedinicama lokalne samouprave koje na svom području imaju evidentirano zaštićeno prirodno područje osigurava se pravo na novčanu naknadu iz godišnjega neto prihoda ako javna ustanova nadležna za upravljanje zaštićenim područjem ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica veći od 5.000.000,00 eura. Pravo na naknadu prijedlogom zakona osigurava se jedinicama lokalne samouprave u svim razvojnim skupinama prema indeksu razvijenosti.

Propisuje se Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije utvrđivanje prava na porezne olakšice obveznicima poreza na dohodak i obveznicima poreza na dobit, na području Grada Vukovara u skladu sa zakonom kojim se utvrđuje i plaća porez na dohodak i zakonu kojim se utvrđuje i plaća porez na dobit.

Uređeno je, te sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske usklađeno, praćenje, vrednovanje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja politike regionalnoga razvoja. Ministarstvo, regionalni koordinatori i lokalni koordinatori odgovorni su za praćenje provedbe akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja. Ministarstvo, u okviru godišnjeg izvješća o napretku u provedbi Nacionalne razvojne strategije izvješćuje Vladu Republike Hrvatske o provedbi politika regionalnoga razvoja iz svoje nadležnosti, a Vlada Republike Hrvatske godišnje izvješćuje Hrvatski sabor o napretku u provedbi Nacionalne razvojne strategije jednom godišnje.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom utvrđuje predmet Zakona. Zakonom se uređuju ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, propisuje se strateško planiranje regionalnoga razvoja, institucionalni okvir i upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima, poticanje regionalne konkurentnosti i urbanoga razvoja te provedba, praćenje, vrednovanje i izvješćivanje o provedbi politike regionalnoga razvoja. Zakon zajedno sa zakonima kojima se uređuje upravljanje razvojem potpomognutih područja, brdsko-planinskih područja i otoka, uređuje politiku regionalnoga razvoja.

Uz članak 2.

Ovim se člankom utvrđuje cilj politike regionalnoga razvoja Republike Hrvatske kao doprinosa društveno-gospodarskom razvoju i demografskoj revitalizaciji Republike Hrvatske, u skladu s načelima održivoga razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima Republike Hrvatske omogućivati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.

Uz članak 3.

Ovim se člankom definira značenje određenih pojmova u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 4.

Ovim se člankom definira solidarnost i usmjerenost kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 5.

Ovim se člankom definira partnerstvo i suradnja kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 6.

Ovim se člankom definira strateško planiranje kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 7.

Ovim se člankom definira udruživanje financijskih sredstava iz različitih izvora namijenjenih pripremi, izradi i provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja i razvojnih projekata kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja. Pri provedbi navedenih aktivnosti potrebno je poštivati pravila o potporama.

Uz članak 8.

Ovim se člankom definira praćenje i vrednovanje kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 9.

Ovim se člankom definira održivost kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 10.

Ovim se člankom definira autonomija lokalne i područne (regionalne) samouprave kao jedno od načela politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 11.

Ovim se člankom propisuje da se planiranjem regionalnoga razvoja utvrđuju razvojni programi, mjere i aktivnosti na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, usmjerene postizanju razvojnih ciljeva i uravnoteženoga regionalnog razvoja. Regionalni se razvoj planira uvažavajući specifične razvojne potrebe i potencijale područja na koje se odnosi, uzimajući u obzir službene izvore podataka o demografskim, društvenim, gospodarskim, financijskim i okolišnim kretanjima. Također se propisuje da su državna tijela, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave dužni pri planiranju regionalnoga razvoja osigurati pretpostavke s ciljem povećanja regionalne konkurentnosti te održivoga korištenja

teritorijalnih resursa kako bi se pridonijelo razvoju i poboljšanju životnoga standarda i kvalitete života.

Uz članak 12.

Ovim se člankom kao akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja propisuju: planovi razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba, planovi razvoja jedinica lokalne samouprave i strategije razvoja urbanoga područja. Navedeni akti moraju biti usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom i drugim nacionalnim i EU aktima strateškoga planiranja od značaja za regionalni razvoj. Akt niže razine mora biti usklađen s aktom više razine. Također se propisuje da jedinica lokalne samouprave koja može usmjeravati razvoj temeljem srednjoročnoga akta planiranja izrađenoga na razini jedinice područne (regionalne) samouprave ili druge veće teritorijalne cjeline nije obvezna izraditi svoj plan razvoja. U svrhu učinkovitoga upravljanja provedbom politike regionalnoga razvoja i praćenja uspješnosti provedbe akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja ministar nadležan za poslove regionalnoga razvoja propisuje napatkom popis standardiziranih pokazatelja uspješnosti.

Uz članak 13.

Ovim se člankom utvrđuje sadržaj akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja te se propisuje da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne u planiranju svoga razvoja ponajprije voditi brigu o razvojnim izazovima i potencijalima svoga područja te na osnovi relevantnih podataka odrediti ciljeve i mjere kojima se odgovara na izazove i koristi potencijalima područja. U skladu s definiranim ciljevima za svoje područje, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su u aktima strateškoga planiranja planirati demografske, socijalne, gospodarske i prostorno-okolišne mjere.

Uz članak 14.

Ovim se člankom definira strategija razvoja urbanoga područja kao akt strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja kojim se definiraju ciljevi i prioriteti razvoja za urbana područja. Propisuje se da je nositelj njezine izrade grad koji je središte urbanoga područja uz uključenost svih jedinica lokalne samouprave toga područja. Također se propisuje da se strategija urbanoga područja donosi u skladu s načelom partnerstva i suradnje, nakon prethodno pribavljenog mišljenja partnerskoga vijeća za urbano područje, a donosi je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave koje je bilo nositelj njezine izrade, uz prethodno pribavljeno mišljenje svih jedinica lokalne samouprave s toga urbanog područja. Smjernice za uspostavu urbanih područja te izradu, praćenje provedbe i izvješćivanje o napretku u provedbi strategija razvoja urbanih područja utvrđuju se odlukom ministra.

Uz članak 15.

Ovim se člankom propisuje da se, radi provedbe ovoga Zakona i učinkovite koordinacije politike regionalnoga razvoja, može sklopiti razvojni sporazum za područje najmanje triju jedinica područne (regionalne) samouprave. Razvojni sporazum sklapa se na temelju Nacionalne razvojne strategije i akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja. Razvojnim sporazumom usuglašavaju se prioriteti razvoja državne i područne (regionalne) razine, utvrđuju se razvojni projekti regionalnoga razvoja koji pridonose razvoju područja za koje se sklapa razvojni sporazum te se planiraju sredstva za njegovu provedbu. Sklapaju ga

Ministarstvo kao nositelj politike regionalnoga razvoja središnje razine i jedinice područne (regionalne) samouprave s područja za koje se sporazum sklapa. Na prijedlog Ministarstva razvojnom sporazumu mogu se priključiti i druga tijela državne uprave i javnopravna tijela koja svojim djelovanjem mogu znatno pridonijeti ostvarivanju ciljeva politike regionalnoga razvoja u području za koje se sklapa razvojni sporazum. Osnove za sklapanje razvojnog sporazuma propisuje ministar pravilnikom.

Uz članak 16.

Ovim se člankom propisuje da se ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji na indeksu razvijenosti. Pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti i druga pitanja s tim u vezi uređuje Vlada uredbom.

Uz članak 17.

Ovim se člankom propisuje da postupak ocjenjivanja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provodi Ministarstvo na temelju indeksa razvijenosti propisanoga ovim Zakonom. Ocjenjivanje stupnja razvijenosti provodi se svakih pet godina. Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela na zahtjev Ministarstva dostavljaju podatke iz očevidnika i drugih evidencija koje vode potrebne za praćenje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Podatke o ocjenjivanju stupnja razvijenosti Ministarstvo objavljuje na svojoj mrežnoj stranici.

Uz članak 18.

Ovim se člankom propisuje razvrstavanje jedinica područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti u:

- I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave
- IV. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave.

Navedeno razvrstavanje provodi se svakih pet godina u skladu s provedenim propisanim ocjenjivanjem.

Uz članak 19.

Ovim se člankom propisuje razvrstavanje jedinica lokalne samouprave prema indeksu razvijenosti u:

- I. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

- II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- III. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- IV. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- V. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- VII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave
- VIII. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Navedeno razvrstavanje provodi se svakih pet godina u skladu s provedenim propisanim ocjenjivanjem.

Uz članak 20.

Ovim se člankom propisuje da status potpomognutoga područja stječe jedinica područne (regionalne) samouprave razvrstana u I. ili II. skupinu, odnosno jedinica lokalne samouprave razvrstana u I., II., III. ili IV. skupinu u skladu s odredbama ovoga Zakona. Upravljanje razvojem potpomognutih područja uređuje se posebnim zakonom.

Uz članak 21.

Ovim se člankom propisuje da odluku o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti donosi Vlada na temelju indeksa razvijenosti iz ovoga Zakona, nakon provedenoga propisanog ocjenjivanja. Propisana je obveza objave odluke u „Narodnim novinama“ i na mrežnim stranicama navedenoga tijela.

Uz članak 22.

Ovim se člankom uređuje da se brdsko-planinska područja, otoci, pogranična područja te druga područja Republike Hrvatske, koja u svrhu prevladavanja razvojnih ograničenja s kojima se suočavaju zahtijevaju poseban programsko-planski pristup od strane nositelja politike regionalnoga razvoja, smatraju područjima s razvojnim posebnostima. Provedba razvojne politike područja s razvojnim posebnostima uređuje se programima koje donosi ministar. Ministarstvo na temelju programa raspisuje javne pozive koje objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Uz članak 23.

Ovim je člankom propisano da jedinice lokalne samouprave koje na svom području imaju evidentirano zaštićeno područje kojim, sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita prirode, upravlja javna ustanova koja ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja veći od 5.000.000,00 eura ostvaruju pravo na novčanu naknadu od javne ustanove nadležne za upravljanje zaštićenim područjem. Naknada se osigurava iz godišnjeg neto prihoda koji javna ustanova nadležna za upravljanje zaštićenim područjem ostvaruje od

prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja. Također, ovim je člankom propisana i visina naknade te nadzor nad korištenjem sredstava naknade. Odluku o visini naknade i načinu isplate, kao i prihvatljivim troškovima povezanim s aktivnostima za koja su sredstva namijenjena, donosi Vlada.

Uz članak 24.

Ovim je člankom propisano da Ministarstvo utvrđuje pravo na potporu male vrijednosti u skladu sa zakonom prema kojem se utvrđuje i plaća porez na dohodak i zakonom prema kojem se utvrđuje i plaća porez na dobit obveznicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na području Grada Vukovara. Odredba članka 24. Zakona o potpomognutim područjima („Narodne novine“, broj 118/18.) propisuje utvrđivanje prava na potporu male vrijednosti u skladu sa zakonom prema kojim se utvrđuje i plaća porez na dohodak i zakonom prema kojim se utvrđuje i plaća porez na dobit obveznicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na potpomognutim područjima. S obzirom na to da Grad Vukovar, prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 3/24.) više nije potpomognuto područje, ovim se Zakonom predviđa ostvarivanje ovoga prava i poreznim obveznicima koji obavljaju samostalnu djelatnost na području Grada Vukovara.

Uz članak 25.

Ovim je člankom propisano da se tijela državne uprave upućuju prilikom planiranja mjera i projekata za razvoj upravnoga područja iz svoje nadležnosti, ovisno o njihovoj prirodi i raspoloživim financijskim sredstvima, voditi računa o potencijalnim učincima na razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, uzimajući u obzir stupanj razvijenosti potpomognutih područja sukladno odluci iz članka 21. ovoga Zakona, odnosno razvrstavanje područja s razvojnim posebnostima na temelju zakona kojim se uređuje upravljanje razvojem otoka i zakona kojim se uređuje upravljanje razvojem brdsko-planinskih područja. Pritom tijela kod utvrđivanja mjera, u okviru kriterija dodjele financijskih sredstava, mogu prepoznati i dodatno vrednovati razvojne specifičnosti navedenih područja.

Uz članak 26.

Ovim se člankom propisuje ustrojavanje urbanih područja radi učinkovitijega planiranja, usklađivanja i provedbe politike održivoga urbanog razvoja, kao dijela politike regionalnoga razvoja. Urbana područja ustrojavaju se kao urbane aglomeracije, veća urbana područja i manja urbana područja. Urbane su aglomeracije: urbana aglomeracija Zagreb, sa sjedištem u Zagrebu, urbana aglomeracija Split, sa sjedištem u Splitu, urbana aglomeracija Rijeka, sa sjedištem u Rijeci, urbana aglomeracija Osijek, sa sjedištem u Osijeku.

Gradovi i općine koji ulaze u sastav urbane aglomeracije, kao i urbanih područja, utvrđuju se odlukom Vlade u skladu s kriterijima utvrđenim u Smjernicama iz članka 14. stavka 5. ovoga Zakona, na prijedlog grada sjedišta urbane aglomeracije, odnosno urbanih područja, uz prethodno mišljenje svih jedinica lokalne samouprave uključenih u pojedinu aglomeraciju, odnosno urbano područje, i Ministarstva.

Urbana područja iz ovoga Zakona mogu uključivati i susjedne jedinice lokalne samouprave ili njihove dijelove, uz prethodnu suglasnost njihovih predstavničkih tijela.

Uz članak 27.

Ovim je člankom propisano da je održivi urbani razvoj usmjeren na osnaživanje svih tipova urbanih područja Republike Hrvatske kako bi gradovi boljim korištenjem svojih potencijala preuzeli aktivnu ulogu pokretača razvoja ne samo specifičnih urbanih područja, već svih teritorijalnih cjelina i ukupnoga nacionalnog prostora. Ciljevi održivoga urbanog razvoja jesu:

- razvoj pametnih, učinkovitih i povezanih gradova koji ostvaruju ekonomski rast i kompetitivnost, integriraju digitalne inovacije u gradsku infrastrukturu, usluge i upravljanje, podupiru otpornost urbanog područja, podupiru uključivost kulturne baštine kao resursa u razvoju, pružaju priuštivo i održivo stanovanje, pružaju sigurnost javnih mjesta i kritične infrastrukture te pridonose povećanju kvalitete života i standarda stanovništva
- razvoj zelenih gradova koji pridonose poboljšanju kvalitete, zdravlja i otpornosti urbanog okoliša potičući učinkovitije i održivije korištenje resursa, prilagodbu klimatskim promjenama, poticanje energetske tranzicije, primjenu koncepta zelene i plave infrastrukture te primjenu suvremenih modela gospodarenja otpadom
- razvoj gradova sa snažnim zelenim gospodarstvom uz primjenu modela kružnoga gospodarstva, održivoga turizma, poticanje ekoloških inovacija u gospodarskim procesima i aktivnostima, potporu stjecanju i unaprjeđenju zelenih vještina potrebnih za snažniji razvoj zelenoga gospodarstva, poticanje ekološki odgovorne i društveno uključive lokalne proizvodnje ključne za održivi urbani razvoj te potporu malim poduzećima u poticanju njihove gospodarske aktivnosti i otvaranju radnih mjesta. Održivi urbani razvoj Ministarstvo provodi putem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja i drugih teritorijalnih alata.

Uz članak 28.

Ovim se člankom propisuje da Vlada, u cilju uspješne koordinacije i provedbe ciljeva održivog urbanog razvoja, osniva Vijeće za urbani razvoj. Također, propisuje se sastav Vijeća te da predsjednik Vlade predsjedava radom Vijeća za urbani razvoj, a funkciju zamjenika obnaša ministar, kao i da administrativne i stručne poslove za potrebe rada Vijeća za urbani razvoj obavlja Ministarstvo.

Uz članak 29.

Ovim se člankom propisuje da Vlada provodi politiku regionalnoga razvoja prema odredbama ovoga Zakona, a poslove državne uprave u provedbi te politike obavlja Ministarstvo. U pripremi i provedbi politike regionalnoga razvoja sudjeluju i druga tijela državne uprave, nadležna partnerska vijeća te druga javnopravna tijela koja svojim djelovanjem mogu znatno pridonijeti ostvarivanju ciljeva politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 30.

Ovim se člankom propisuje da za potrebe usklađivanja višerazinskoga upravljanja razvojem Republike Hrvatske, osiguranja aktivnoga doprinosa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u unaprjeđenju politike regionalnoga razvoja, koordinacije vladinih sektorskih politika na regionalnoj i lokalnoj razini, kao i savjetovanja pri oblikovanju i provedbi javnih politika te praćenja napretka u postizanju uravnoteženoga i održivog regionalnog razvoja, Vlada osniva Vijeće za regionalni razvoj i Vijeće za lokalni razvoj kao savjetodavna tijela. Vijeće za regionalni razvoj čine: predstavnici ministarstava, predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i član odbora Hrvatskoga sabora nadležnoga za regionalni razvoj. Vijeće za lokalni razvoj čine: predstavnici ministarstava, predstavnici općina,

predstavnicima Hrvatske zajednice općina, predstavnicima Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, predstavnicima Hrvatske zajednice županija te član odbora Hrvatskoga sabora nadležnoga za regionalni razvoj. U rad vijeća mogu se uključiti i predstavnici drugih tijela i institucija od važnosti za višerazinsko upravljanje politikom regionalnoga razvoja. Predsjednik Vlade Republike Hrvatske predsjedava radom vijeća, a funkciju zamjenika obnaša ministar. Vijeća se sastaju najmanje jednom godišnje. Administrativne i stručne poslove za potrebe rada vijeća obavlja Ministarstvo.

Uz članak 31.

Ovim se člankom propisuje osnivanje savjeta kao međuresornih savjetodavnih tijela za potrebe koordinacije regionalnih politika, i to: Savjeta za Slavoniju, Baranju i Srijem, Savjeta za Sjever, Savjeta za Središnju Hrvatsku i Savjeta za Jadransku Hrvatsku. Vlada odlukom utvrđuje zadaće savjeta te imenuje i razrješuje članove, a predsjednik Vlade predsjedava radom savjeta, dok funkciju zamjenika obnaša ministar. Uz definirane savjete Vlada može osnovati i druga tijela za potrebe koordinacije javnih politika pojedinih područja s razvojnim posebnostima.

Uz članak 32.

Ovim se člankom propisuje koordinacija i poticanje regionalnoga razvoja na razini područne (regionalne) samouprave. Jedinica područne (regionalne) samouprave, kao nositelj planiranja razvoja za svoje područje surađuje s jedinicama lokalne samouprave sa svojega područja i drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. U navedenu svrhu osniva regionalnu razvojnu agenciju kao javnu ustanovu (regionalni koordinator). Osnivači regionalnih koordinatora dužni su osigurati financijske i druge uvjete za kvalitetan rad regionalnih koordinatora. Regionalni koordinatori partneri su Ministarstvu u provedbi politike regionalnoga razvoja na područnoj (regionalnoj) razini te im Ministarstvo, u svrhu kvalitetnijega obavljanja poslova koje im dodijeli u rad, osigurava tehničku i financijsku podršku.

Uz članak 33.

Ovim se člankom propisuju poslovi koje regionalni koordinatori obavljaju kao poslove javne službe. Propisuje se da su regionalni koordinatori, osim poslova javne službe, dužni bez naknade obavljati i druge poslove od javnoga interesa za koje su registrirani ili koji su im ovim ili drugim zakonom stavljeni u nadležnost. Člankom se propisuje da regionalni koordinatori mogu obavljati i druge poslove za koje su registrirani u cilju postizanja ravnomjernijega regionalnog razvoja. Utvrđuje se nadležnost Ministarstva za obavljanje nadzora nad obavljanjem poslova regionalnih koordinatora. Propisuje se da ravnatelji regionalnih koordinatora imaju pravo na plaću te ostala materijalna prava iz radnoga odnosa koja osigurava osnivač u skladu s općim aktima javne ustanove. Na prava i obveze ravnatelja regionalnih koordinatora koje nisu utvrđene ovim Zakonom ili općim aktima javne ustanove primjenjuje se zakon kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa i zakon kojim se uređuju ustanove.

Uz članak 34.

Ovim se člankom propisuje nadležnost Ministarstva za postupak akreditacije na temelju kojeg se utvrđuje sposobnost regionalnoga koordinatora za učinkovito obavljanje propisanih poslova. Člankom se uređuje postupak akreditacije, a ministar pravilnikom propisuje pitanja vezana uz akreditaciju regionalnih koordinatora i kriterije akreditacije, sastav i način rada povjerenstva,

pružanje tehničke i financijske podrške te druga pitanja u vezi s obavljanjem poslova za Ministarstvo. Propisuje se da odluka o statusu regionalnoga koordinatora, koju donosi Ministarstvo, nije upravni akt. Ova se odluka donosi za razdoblje u skladu s trajanjem višegodišnjega financijskog okvira Europske unije, a postupak akreditacije ne može se ponovno pokrenuti prije isteka roka od godinu dana računajući od dana donošenja odluke. U slučaju izmjena okolnosti na temelju kojih je donesena odluka o statusu regionalnoga koordinatora, Ministarstvo može prilagoditi ili obustaviti tehničku ili financijsku podršku.

Uz članak 35.

Ovim se člankom propisuje Partnersko vijeće za područje županije koje odlukom osniva izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave radi sudjelovanja u donošenju plana razvoja županije, utvrđivanja prioriteta razvoja na svom području, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj jedinica područne (regionalne) samouprave te njihove provedbe i praćenja. Utvrđuje se da županijsko partnerstvo djeluje sukladno načelu partnerstva i suradnje te da veliki gradovi i gradovi sjedišta županija imaju svoje predstavnike u županijskom partnerstvu. Administrativne i stručne poslove za potrebe rada županijskoga partnerstva obavlja nadležni regionalni koordinador. Ovlašćuje se ministar da pravilnikom propiše način osnivanja, sastav, poslove i druga pitanja važna za rad županijskoga partnerstva.

Uz članak 36.

Ovim se člankom propisuje da, u svrhu učinkovite koordinacije i poticanja lokalnoga razvoja, jedna ili više jedinica lokalne samouprave mogu osnovati lokalne razvojne agencije kao javne ustanove ili trgovačka društva. Ako na svom području imaju odabranu lokalnu akcijsku grupu (LAG) ili lokalnu akcijsku grupu u ribarstvu (LAGUR), mogu putem njih provoditi koordinaciju i poticanje lokalnoga razvoja. Također, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave određuje lokalnu razvojnu agenciju za obavljanje poslova lokalnoga koordinadora, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Uz to, člankom se uređuje da ravnatelji lokalnih razvojnih agencija imaju pravo na plaću te ostala materijalna i druga prava iz radnoga odnosa koja osigurava osnivač u skladu s općim aktima javne ustanove ili trgovačkoga društva.

Uz članak 37.

Ovim su člankom propisani poslovi lokalnih razvojnih agencija i lokalnih koordinadora. Osim navedenih poslova, lokalne razvojne agencije mogu obavljati i druge poslove za koje su registrirane.

Uz članak 38.

Ovim je člankom propisano da jedinica lokalne samouprave, koja je u skladu s odredbama ovoga Zakona nositelj izrade plana razvoja jedinice lokalne samouprave, odnosno strategije razvoja urbanoga područja, inicira osnivanje partnerskoga vijeća za područje jedinice lokalne samouprave, odnosno za urbano područje ako se radi o gradu središtu urbanoga područja. Partnersko vijeće za područje jedinice lokalne samouprave osniva se odlukom izvršnoga tijela jedinice lokalne samouprave radi sudjelovanja u donošenju plana razvoja jedinice lokalne samouprave, utvrđivanja prioriteta razvoja područja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj područja te njihove provedbe i praćenja. Partnersko vijeće za urbano područje osniva se odlukom izvršnoga tijela grada središta urbanoga područja radi sudjelovanja u donošenju

strategije razvoja urbanoga područja, utvrđivanja prioriteta razvoja područja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj područja te njihove provedbe i praćenja. Sve jedinice lokalne samouprave, koje ulaze u sastav područja za koji se izrađuje akt strateškoga planiranja, trebaju imati svoje predstavnike u partnerskom vijeću. Člankom je određena nadležnost za obavljanje administrativnih i stručnih poslova za potrebe rada navedenoga vijeća. Pitanja vezana uz osnivanje, sastav, djelokrug i način rada partnerskih vijeća te druga važna pitanja s tim u vezi propisuje ministar pravilnikom.

Uz članak 39.

Ovim se člankom propisuje da Ministarstvo ustrojava i vodi Upisnik regionalnih koordinatora i lokalnih razvojnih agencija koji je obavezan za regionalne koordinate. Ovlašćuje se ministar da pravilnikom propiše sadržaj i način vođenja navedenog Upisnika. Obvezuje se ministarstvo nadležno za poljoprivredu podatke o upisu LAG-ova i LAGUR-ova u svoje evidencije dostavljati Ministarstvu na zahtjev.

Uz članak 40.

Ovim se člankom propisuje praćenje provedbe akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja, za koje su odgovorni Ministarstvo, regionalni koordinatori i lokalni koordinatori. Regionalni i lokalni koordinatori dužni su prikupljati pokazatelje o provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja.

Uz članak 41.

Ovim se člankom propisuje vrednovanje akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja. Akti strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja iz ovoga Zakona vrednuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Uz članak 42.

Ovim se člankom propisuje izvješćivanje o provedbi akata strateškoga planiranja politike regionalnoga razvoja. Također, propisuje se da Ministarstvo izvješćuje Vladu o provedbi politika regionalnoga razvoja iz nadležnosti ovoga Ministarstva u okviru godišnjega izvješća o napretku Nacionalne razvojne strategije te da Vlada jednom godišnje izvješćuje Hrvatski sabor o napretku provedbe Nacionalne razvojne strategije.

Uz članak 43.

Ovim se člankom propisano da nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

Uz članak 44.

Ovim se člankom uređuju prijelazne zakonske odredbe, kojima se utvrđuju rokovi za donošenje podzakonskih akata koji se donose na temelju njegovih odredaba.

Uz članak 45.

Ovim je člankom propisano da će regionalni koordinatori, koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju djelatnosti registrirane u skladu s člankom 25. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.), uskladiti poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika iz članka 34. stavka 10. ovoga Zakona.

Uz članak 46.

Ovim se člankom uređuju prijelazne zakonske odredbe kojima se utvrđuju rokovi do kojih su na snazi podzakonski akti doneseni na temelju Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.).

Uz članak 47.

Ovim se člankom propisuje se prestanak važenja odredbe članka 22. Zakona o potpomognutim područjima („Narodne novine“, broj 118/18.). Naknada zbog zaštićenih prirodnih područja u važećem je Zakonu o potpomognutim područjima uređena kao mjera vezana uz status potpomognutog područja te uz pripadnost jedinica lokalne samouprave V. skupini prema indeksu razvijenosti iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona. Predmetna odredba preuzima se iz citiranoga zakona jer je intencija osigurati zakonsku osnovu za isplatu naknade za zaštićena prirodna područja i jedinicama lokalne samouprave koje, prema indeksu razvijenosti, nisu razvrstane u potpomognuta područja i u V. skupinu prema stupnju razvijenosti, na čijem se području nalazi evidentirano zaštićeno prirodno područje, a kojim upravlja javna ustanova koja ostvaruje godišnji neto prihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja veći od 5.000.000,00 eura. Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske ista se mjera preoblikuje u opću mjeru regionalne razvojne politike koja se temelji na indeksu razvijenosti i primjenjuje na sve skupine jedinica lokalne samouprave.

Uz članak 48.

Ovim se člankom propisuje prestanak važenja Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 147/14., 123/17. i 118/18.) stupanjem na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 49.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona, odnosno za jačanje administrativnih kapaciteta regionalnih koordinatora, financijska su sredstva osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2026. godinu u iznosu od 7.000.000,00 eura i u projekcijama za 2027. i 2028. godinu po 7.500.000,00 eura godišnje, unutar razdjela 061 Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, unutar postojeće aktivnosti A828031 Provedba strategije i zakona, na kontu 3661 Tekuće pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna. Sve radnje koje proizlaze iz predmetnoga Zakona provode se u okviru redovitih aktivnosti. U narednim godinama potrebna financijska sredstva planirat će se u okviru zadanih limita rashoda unutar razdjela 061 te neće iziskivati dodatna sredstva iz državnog proračuna.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Nakon rasprave o Prijedlogu zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske na radnim tijelima Hrvatskoga sabora te na Plenarnoj sjednici održanoj 4. veljače 2026., a u skladu sa Zaključkom Hrvatskoga sabora kojim je prihvaćen Prijedlog zakona, predlagatelj je pripremio Konačni prijedlog zakona. U skladu s navedenim došlo je do promjena u odnosu na tekst Prijedloga zakona prihvaćenoga u 1. čitanju. Ujedno je Predlagatelj nomotehnički i jezično uredio odredbe radi postizanja veće jasnoće u primjeni:

- u članku 11. stavku 3. izvršena je zamjena formulacije „dužni su osigurati pretpostavke“ s formulacijom „osiguravaju pretpostavke“
- u članku 23. stavku 2. brisana je suvišna riječ „iz“
- u članku 32. stavku 4. izvršena je zamjena formulacije „dužni su osigurati financijske i druge uvjete“ s formulacijom „osiguravaju financijske i druge uvjete“.

U postupku izrade Konačnog prijedloga zakona u članku 7. dodan je novi stavak koji glasi: „Pri provedbi aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se pravila o potporama.“. Intencija je ovakve odredbe da se pri provedbi Zakona, u slučajevima kada se radi o potporama, uputi na potrebu poštivanja pravila o potporama.

S obzirom na potrebu definiranja tijela koje provodi nadzor nad korištenjem sredstava naknade zbog zaštićenih prirodnih područja u članku 23. dodan je novi stavak 9. koji glasi: „Nadzor nad korištenjem sredstava iz ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za zaštitu prirode u dijelu provedbe aktivnosti vezanih uz zaštitu okoliša i prirode i Ministarstvo u dijelu provedbe aktivnosti vezanih uz infrastrukturu, sukladno propisanom djelokrugu.“.

U članku 31. izmijenjeni su stavci 2., 3. i 4. na način da su u odgovarajućem obliku dodane nove riječi „i druga tijela“.

U članku 35. brisan je stavak 6. kojim je predviđeno donošenje pravilnika o osnivanju, sastavu i poslovima županijskog partnerstva, slijedom čega je ista izmjena napravljena i u članku 46. stavku 4. dok je članak 38. u stavku 6. nadopunjen na način da se predviđa jednim pravilnikom urediti osnivanje, sastav, poslovi i druga pitanja od važnosti za rad županijskog partnerstva, partnerskog vijeća za jedinicu lokalne samouprave i partnerskog vijeća za urbano područje.

Na 53. sjednici Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, održanoj 3. veljače 2026., o Prijedlogu zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, Odbor je u izvješću istaknuo primjedbe, prijedloge i mišljenja koja je Predlagatelj usvojio kako slijedi:

- istaknuti su pojmovi koji se definiraju u članku 3. stavku 1.
- dorađen je izričaj u članku 22. stavku 4. te je brisana suvišna riječ „Prihvatljivi“
- korištena je kratica ministarstva nadležnog za regionalni razvoj u članku 26. stavku 7.
- u članku 34. stavku 10. i u članku 38. brisane su riječi „detaljnije“
- u članku 35. stavku 6. brisana je riječ „pobliže“.

Prihvaćen je prijedlog saborske zastupnice Danijele Blažanović da se Zakonom uredi pitanje materijalnih prava ravnatelja lokalnih razvojnih agencija po uzoru na uređenje prava ravnatelja regionalnih razvojnih agencija te je slijedom toga izmijenjen članak 36. Konačnog prijedloga zakona.

Prihvaćen je prijedlog saborske zastupnice Anamarije Blažević da se u članku 30. stavku 3., koji propisuje sastav Vijeća za lokalni razvoj uključe i predstavnici Udruge gradova u Republici Hrvatskoj koji će zastupati interese malih gradova s manje od 10.000 stanovnika. S obzirom na to da županije usmjeravaju razvoj jedinica lokalne samouprave na svom području djelujući kao regionalna samouprava koja povezuje lokalne interese i potrebe s nacionalnim razvojnim ciljevima, Predlagatelj je stava da je u ovo Vijeće uputno uključiti i predstavnike Hrvatske zajednice županija, stoga je predmetni članak tako i dopunjen.

Predlagatelj je razmotrio primjedbe saborskih zastupnica Anite Curiš Krok i Jasenke Auguštan Pentek o nemogućnosti prijave na javne pozive jedinicama lokalne samouprave koje nisu definirane kao potpomognuta područja prema indeksu razvijenosti, a nisu ni brdsko-planinska područja kao i primjebu saborske zastupnice Sanje Radolović da indeks razvijenosti ne smije imati eliminacijski karakter za jedinice lokalne samouprave i onemogućavati ih pri prijavi na javne pozive. Predlagatelj je, slijedom neposredne konzultacije s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave doradio članak 25. Konačnog prijedloga zakona na način da se tijela državne uprave upućuju prilikom planiranja mjera i projekata za razvoj upravnoga područja iz svoje nadležnosti, voditi računa o potencijalnim učincima na razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima te da kod utvrđivanja mjera, u okviru kriterija dodjele financijskih sredstava, mogu prepoznati i dodatno vrednovati razvojne specifičnosti navedenih područja. Intencija je uputiti tijela da se ne koriste indeksom razvijenosti kao eliminacijskim kriterijem.

Prihvaćen je prijedlog saborskih zastupnica Anje Šimprage i Branke Juričev Martinčev te saborskoga zastupnika Ante Babića za proširenje namjene sredstava naknade zbog zaštićenih prirodnih područja iz članka 23. koju isplaćuju javne ustanove čiji je neto prihod od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja veći od 5.000.000,00 eura, jedinicama lokalne samouprave koje na svom području imaju evidentirano zaštićeno područje. Članak je izmijenjen na način da su sredstva naknade namijenjena zaštiti okoliša i prirode te razvoju održivih oblika korištenja prostora, uključujući infrastrukturu koja služi zadržavanju nosivoga kapaciteta područja i smanjenju ekološkog otiska uslijed boravka turista na zaštićenom području.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Vezano uz primjebu Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora koja se odnosi na članak 47. prema kojoj, radi pravne sigurnosti, nije dopušteno jednim zakonom mijenjati ili ukidati odredbe drugoga zakona, već je potrebno donijeti izmjene ili eventualne dopune toga drugog zakona, ističe se da se u predmetnom članku Prijedloga zakona ne radi o izmjeni ili dopuni Zakona o potpomognutim područjima („Narodne novine“, broj 118/18.), već je predmetno potrebno razmatrati u kontekstu donošenja novog cjelovitog Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, kojim se normativno razgraničavaju dva zakona zbog promjene sustavnog mjesta jedne razvojne mjere.

Naknada zbog zaštićenih prirodnih područja u važećem je Zakonu o potpomognutim područjima uređena kao mjera vezana uz status potpomognutog područja. Predloženim Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske ista se mjera preoblikuje u opću mjeru regionalne razvojne politike koja se temelji na indeksu razvijenosti i primjenjuje na sve skupine jedinica lokalne samouprave (novim su Zakonom uređeni ciljevi i načela politike regionalnoga razvoja, strateško planiranje regionalnoga razvoja, institucionalni okvir i upravljanje

regionalnim razvojem na središnjoj razini, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima, poticanje regionalne konkurentnosti i urbanog razvoja). Postupak ocjenjivanja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provodi Ministarstvo na temelju indeksa razvijenosti dok pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, izračun vrijednosti indeksa razvijenosti i druga pitanja s tim u vezi uređuje Vlada Republike Hrvatske uredbom.

Slijedom navedenoga, a s obzirom na materiju novoga Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, mjera naknade zbog zaštićenih prirodnih područja prestaje biti dio sustava posebnih mjera za potpomognuta područja te postaje sastavni dio cjelovitog sustava regionalnoga razvoja.

Zbog takve promjene pravne naravi i sustavnog mjesta mjere nužno je izričito propisati prestanak važenja odredbe članka 22. Zakona o potpomognutim područjima, kako bi se izbjegla usporedna primjena dvaju različitih pravnih režima za istu materiju. Riječ je stoga o normativnom razgraničenju područja primjene dvaju zakona.

Vezano uz odredbe Konačnog prijedloga zakona kojim se propisuje postupak ocjenjivanja i razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti kao i na utvrđivanje potpomognutih područja, Predlagatelj je zaprimio više primjedaba saborskih zastupnika.

Na kriterije, odnosno pokazatelje koji se koriste za izračun indeksa razvijenosti primjedbe su uputili saborske zastupnice i zastupnici Sanja Radolović, Martina Vlašić Iljkić, Ante Kujundžić, Zoran Gregurović, Denis Kralj, Stipan Šašlin i Miro Bulj te su predložili uvođenje novih pokazatelja primjerice troškova života, kvalitete infrastrukture, životnoga standarda, dostupnosti javnih usluga, udaljenosti, raspršenosti naselja, sezonalnosti i drugih. U kontekstu utvrđivanja pokazatelja saborski zastupnici Boris Piližota, Miro Bulj i Ivica Ledenko mišljenja su kako se oni ne bi trebali utvrđivati Uredbom na razini Vlade Republike Hrvatske.

Na produljenje razdoblja provedbe postupka ocjenjivanja i razvrstavanja teritorijalnih jedinica primjedbe su uputili saborska zastupnica Rada Borić te saborski zastupnici Boris Piližota i Ivica Baksa ukazujući na to da je petogodišnje razdoblje za provedbu navedenih postupaka predugo te da može usporiti reakciju na brze promjene u gospodarstvu, kao i na izvanredne demografske ili gospodarske promjene. U tom kontekstu, u slučaju izvanrednih situacija, saborski zastupnik Boris Piližota predlaže uvođenje mehanizma izvanredne korekcije dok saborska zastupnica Sanja Radolović predlaže uvođenje anticikličkih i prijelaznih mehanizama, prijelazno razdoblje ili prosjek dvaju ciklusa za jedinice koje su promijenile razvojnu skupinu. Saborska zastupnica Kristina Ikić Baniček te saborski zastupnik Miro Bulj upućuju primjedbu na učinkovitost, odnosno pravednost, dosadašnjega sustava ocjenjivanja teritorijalnih jedinica.

Vezano uz navedene primjedbe, Predlagatelj ističe da se pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti, kao i sam postupak izračuna, trebaju propisati Uredbom o indeksu razvijenosti umjesto Zakonom, imajući u vidu moguće potencijalne izmjene propisanih pokazatelja koje bi posljedično zahtijevale izmjene Zakona. Tijekom izrade Uredbe te utvrđivanja pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti provest će se široka javna rasprava, kao što je to bilo i dosad, uz uključivanje svih dionika regionalnoga razvoja: jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, znanstvene zajednice, tijela državne uprave i drugih zainteresiranih dionika te će

se razmotriti svi prijedlozi vezani uz utvrđivanje pokazatelja, vodeći računa da pokazatelji za mjerenje stupnja razvijenosti trebaju biti usporedivi između regionalnih i lokalnih jedinica kao i u odnosu na prosječne vrijednosti na razini Republike Hrvatske, te redovito dostupni iz pouzdanih, službenih izvora podataka.

Dodatno, s obzirom na to da se provedba postupka ocjenjivanja i razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave produžuje s tri na pet godina, intencija je Predlagatelja ovim pristupom otkloniti izazove s kojima se suočavaju teritorijalne jedinice kod naglih promjena u razvojnim skupinama. Dosadašnje trogodišnje razdoblje pokazalo se nedostatnim da bi, primjerice, status teritorijalne jedinice kao potpomognutog područja proizveo značajniji razvojni učinak. Također, činjenica da jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može u razdoblju od triju godina steći ili izgubiti status potpomognutog područja stvara visoku razinu nesigurnosti u planiranju aktivnosti teritorijalnih jedinica koje se potencijalno mogu naći u takvoj situaciji. Slijedom navedenoga, uvažavajući izazove s kojima bi se mogle suočiti jedinice lokalne samouprave prilikom gubitka statusa potpomognutoga područja, Vlada Republike Hrvatske nastoji posebnim programima pružiti odgovor na njih.

Vezano uz prijedlog saborskih zastupnika za uvođenjem korektivnog mehanizma u slučaju izvanrednih situacija, stav je Predlagatelja da je na izvanredne okolnosti (kao što su to bili, primjerice, razorni potresi) potrebno odgovoriti konkretnim i ciljanim programima bez obzira na primjenu indeksa razvijenosti odnosno razvrstavanje teritorijalnih jedinica prema stupnju razvijenosti, što je i dosad bio slučaj prilikom provođenja mjera Vlade Republike Hrvatske.

Vezano uz primjedbu saborske zastupnice Sanje Radolović da se treba pojačati transparentnost indeksa razvijenosti odnosno propisati obvezu objave svih ulaznih podataka i izračuna uz obrazloženje promjena, Predlagatelj ističe da su podatci o svim dosadašnjim provedenim postupcima ocjenjivanja i razvrstavanja teritorijalnih jedinica prema indeksu razvijenosti, uključujući i podatke o svim pokazateljima korištenima za izračun indeksa razvijenosti objavljeni na mrežnim stranicama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te su javno dostupni, i to od prvoga izračuna provedenog 2010. godine. Dodatno, ukazuje se na odredbu članka 17. stavka 4. Konačnog prijedloga zakona u kojoj je propisano da podatke o ocjenjivanju stupnja razvijenosti Ministarstvo objavljuje na svojoj mrežnoj stranici. Također, u članku 21. stavku 2. propisano je da se Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti objavljuje u „Narodnim novinama“ i na mrežnim stranicama Ministarstva.

Vezano uz odredbe Konačnog prijedloga zakona o područjima s razvojnim posebnostima, razmotren je prijedlog saborske zastupnice Branke Juričev Martinčev da se, uz brdsko-planinska i pogranična područja, kao područje s razvojnim posebnostima definira i Dalmatinska zagora, Predlagatelj ističe da Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije već provodi poseban program namijenjen području Dalmatinske zagore odnosno Program gospodarske i društvene revitalizacije Dalmatinske zagore.

Također, nastavno na odredbe o područjima s razvojnim posebnostima saborska zastupnica Rada Borić istaknula je diskreciju ministra kod odlučivanja o razvojnim posebnostima za brdsko-planinska područja, otoke i druga područja jer razvojne posebnosti ovise o programima koje donosi ministar, a Zakon ne propisuje sadržaj programa te kriterije.

Predlagatelj ističe da su metodologija utvrđivanja brdsko-planinskih područja kao i razvojne posebnosti otoka propisane posebnim zakonima, Zakonom o brdsko-planinskim područjima te Zakonom o otocima. Konačnim prijedlogom zakona nije moguće predvidjeti sve potencijalne okolnosti, odnosno razvojne izazove, s kojima bi se teritorijalne jedinice mogle suočiti, što ovisi kako o okolnostima iz neposrednoga okružja tako i okolnostima na europskoj i svjetskoj razini, slijedom čega ovim Zakonom nije moguće predvidjeti ni kriterije za izdvajanje nekoga područja kao područja s razvojnim posebnostima. Iz tih razloga, a imajući u vidu činjenicu da politika regionalnoga razvoja treba biti fleksibilna i prilagodljiva brzim promjenama bilo ekonomske, socijalne, demografske, ekološke, sigurnosne (npr. pandemijske) prirode i slično, stav je Predlagatelja da je na njih brže i učinkovitije odgovoriti posebnim, ciljanim, konkretnim programima, a ne kriterije definirati Zakonom jer bi zbog svake nove okolnosti, odnosno promjene, bilo potrebno najprije izmijeniti Zakon.

Nastavno na odredbe Konačnog prijedloga zakona vezane uz urbana područja, saborski zastupnik Dubravko Bilić uputio je prijedlog za izmjenu članka 26. stavka 5. na način da se manjim urbanim područjima smatraju svi gradovi s manje od 35 000 stanovnika prema posljednjem popisu, bez dodatnih kriterija vezanih uz veličinu središnjeg naselja ili status županijskoga sjedišta. Nastavno, Predlagatelj naglašava da su gradovi Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17., 98/19. i 144/20.) definirani kao jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. Imajući u vidu ovu definiciju, u kontekstu provedbe Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske koriste se kriteriji broja stanovnika središnjih naselja te županijskog sjedišta kod definiranja manjih urbanih područja s obzirom da gradovi tih karakteristika imaju pretpostavke razvojno utjecati na svoje okolno područje.

Na odredbe vezane uz urbana područja primjedbe su uputili saborska zastupnica Anka Mrak Taritaš koja ukazuje na potrebu da urbani razvoj bude instrument teritorijalne kohezije, a ne dodatne koncentracije sredstava, saborski zastupnik Boris Piližota ukazujući na moguću koncentraciju sredstava u velikim gradovima, saborska zastupnica Branka Juričev-Martinčev te saborski zastupnik Denis Kralj koji upućuju na pitanje pozicije malih gradova (koji imaju manje od 10 000 stanovnika) kad je riječ o njihovoj prihvatljivosti za financiranje iz fondova EU. Saborske zastupnice Rada Borić, Kristina Ikić Baniček i saborski zastupnik Miro Bulj ukazuju na ruralna područja i rubna područja gradova te mogućnosti njihova financiranja, odnosno postavljaju pitanje njihove stvarne autonomije u okviru mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (u daljnjem tekstu: ITU mehanizam) kao i dodjele sredstava EU u okviru njega. Dodatno, saborski zastupnik Dubravko Bilić upućuje primjedbu na odabir partnera u ITU mehanizmu što može dovesti do neravnomjerne uključenosti gradova i općina. Saborska zastupnica Anita Curiš Krok upućuje općenitu primjedbu na primjenu indeksa razvijenosti i izdvajanje potpomognutih područja, brdsko-planinskih područja te urbanih područja, odnosno nemogućnost prijave određenih jedinica lokalne samouprave na javne pozive te predlaže osnivanje posebnoga fonda za općine i gradove koji nisu dio ITU mehanizma.

Saborska zastupnica Ivana Ribarić Majanović uputila je primjedbu vezanu uz sastav funkcionalnih područja u kontekstu primjene ITU mehanizma kao i pripadnosti jedinica lokalne samouprave različitim razvojnim skupinama prema indeksu razvijenosti.

Vezano uz primjedbu o koncentraciji sredstava u velikim gradovima, Predlagatelj naglašava da je urbani razvoj kroz ITU mehanizam u Republici Hrvatskoj osmišljen kao instrument

teritorijalne kohezije, a ne kao mehanizam dodatne koncentracije sredstava u velikim gradovima. ITU mehanizam obuhvaća cjelokupna urbana područja, odnosno gradove i općine koji su funkcionalno povezani s gradom središtem, pri čemu su u Republici Hrvatskoj u taj obuhvat uključene 192 jedinice lokalne samouprave.

Kako bi se osiguralo ravnomjernije ulaganje na razini cijeloga urbanog područja, Predlagatelj upućuje na dokumente Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu Strategija razvoja urbanih područja te Metodologiju prioritizacije u okviru kojih je propisano da se do 30 % sredstava usmjerava na projekte u okolnim gradovima i općinama. Iznimno, sredstva se mogu ulagati u projekte u gradu središtu ako oni imaju učinak na razvoj i kvalitetu života na razini cijelog urbanog područja. Na taj način urbani razvoj tako pridonosi ravnomjernijem teritorijalnom razvoju i jačanju funkcionalne povezanosti gradova i njihova okružja.

Vezano uz primjedbe o odabiru partnera u okviru ITU mehanizma, Predlagatelj napominje da se predmetno ne propisuje u okviru Konačnog prijedloga zakona te ponovno upućuje na dokumente Smjernice za uspostavu urbanih područja i Strategije razvoja urbanih područja kojima su utvrđeni osnovni i dodatni kriteriji sukladno kojima gradovi središta urbanih područja definiraju svoj obuhvat.

Predlagatelj ističe da, u skladu s prioritetnim područjima iz Programa Vlade Republike Hrvatske 2024. - 2028., prema kojem provedba ravnomjernoga regionalnog razvoja Hrvatske obuhvaća društvenu i gospodarsku revitalizaciju svih dijelova Hrvatske, osobito područja s razvojnim posebnostima poput brdsko-planinskih, potpomognutih i otočnih područja, te, u skladu s raspoloživim financijskim mogućnostima, skrbi o svim teritorijalnim jedinicama i nastoji osigurati kvalitetne mjere za unaprjeđenje radnih i životnih uvjeta u svim dijelovima Republike Hrvatske. Jedinice lokalne samouprave, općine ili gradovi bez obzira na veličinu odnosno broj stanovnika, koji nisu uključeni u područja provedbe ITU mehanizma, te nisu utvrđeni kao potpomognuta područja u skladu s Konačnim prijedlogom zakona, niti su brdsko-planinska područja u skladu sa Zakonom o brdsko-planinskim područjima, imaju na raspolaganju izdašna sredstva iz drugih programa te javnih nacionalnih i EU izvora. Predmetne jedinice mogu prijavljivati svoje projekte na javne pozive za dodjelu EU sredstava bilo kroz Višegodišnji financijski okvir Europske unije 2021 .- 2027., u okviru kojega su Republici Hrvatskoj na raspolaganju sredstva iz niza fondova među kojima su Kohezijskoj politici namijenjeni Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond+ i Kohezijski fond, bilo kroz instrument Europske unije za oporavak, odnosno EU sljedeće generacije. Dodatno, na raspolaganju su i sredstva iz EU programa prekogranične i transnacionalne te međuregionalne suradnje koje provodi Ministarstvo, a u kojima Republika Hrvatska sudjeluje već niz godina. Uz te programe, Ministarstvo je nadležno i za provedbu programa prekogranične suradnje financiranih iz državnog proračuna. Također, Ministarstvo od 2015. godine sredstvima državnog proračuna prati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u povlačenju fondova Europske unije osiguravajući na taj način izravnu pomoć korisnicima na regionalnoj i lokalnoj razini u sufinanciranju vlastitog učešća u prihvatljivim troškovima EU projekta.

Vezano uz prijedlog saborske zastupnice Anje Šimprage za povećanjem godišnje naknade za zaštićena prirodna područja sa 6 % na 8 %, Predlagatelj ističe da bi predloženo povećanje moglo imati negativan učinak na obavljanje djelatnosti zbog kojih su javne ustanove osnovane. Prema Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13., 15/18., 14/19., 127/19. i 155/23.) djelatnost javnih ustanova uključuje zaštitu, održavanje i promicanje zaštićenoga područja radi zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i

održivoga korištenja prirodnih dobara, nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode te sudjelovanje u prikupljanju podataka radi praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

Na odredbe Konačnog prijedloga zakona o naknadi zbog zaštićenih prirodnih područja, saborska zastupnica Sanja Radolović uputila je primjedbu da indeks razvijenosti nije potreban kod utvrđivanja ukupne godišnje visine naknade zbog zaštićenih prirodnih područja. Predlagatelj ističe da je indeks razvijenosti uveden radi što objektivnijega mjerenja stupnja razvijenosti svih teritorijalnih jedinica u Republici Hrvatskoj te predstavlja instrument za ocjenjivanje razine njihova socioekonomskoga razvoja i stupnja razvijenosti kao i za utvrđivanje potpomognutih područja. Cilj je kategorizacije svih teritorijalnih jedinica uređenje razine regionalnih razvojnih poticaja, odnosno izravno povezivanje razine regionalnih razvojnih poticaja s razinom razvijenosti pojedine jedinice, odnosno njezinim potrebama. S obzirom na to da se naknadom zbog zaštićenih prirodnih područja koriste, prema Konačnom prijedlogu zakona, jedinice lokalne samouprave različitog stupnja razvijenosti tj. od potpomognutih područja do 8. razvojne skupine, nije ispravno pri utvrđivanju naknade zanemariti dosegnuti stupanj razvijenosti ili, s druge strane, nižu razvijenost pojedinih jedinica. Nastavno na primjedbu saborske zastupnice da svi prihodi od ulaznica trebaju ostati lokalnoj i regionalnoj vlasti, Predlagatelj ukazuje da prihodi od ulaznica omogućuju ustanovama obavljanje njihovih primarnih djelatnosti kao što su, primjerice, zaštita, održavanje i promicanje zaštićenoga područja radi očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivoga korištenja prirodnih dobara, nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode te sudjelovanje u prikupljanju podataka radi praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring).

Saborska zastupnica Vesna Vučemilović uputila je primjedbu vezanu uz određivanje visine praga godišnjega neto prihoda od prodaje ulaznica za posjećivanje zaštićenoga područja koji javna ustanova nadležna za upravljanje zaštićenim područjem ostvari, a koji je postavljen na 5.000.000,00 eura. Predlagatelj ističe da je iznos neto prihoda definiran tijekom rada Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona. Predmetna visina godišnjeg neto prihoda odnosi se na javne ustanove koje ostvaruju najviši iznos prihoda od prodaje ulaznica te shodno tome raspolazu dostatnim financijskim sredstvima za pružanje pomoći jedinicama lokalne samouprave čija je infrastruktura maksimalno opterećena brojem turističkih posjeta. Cenzus je postavljen na 5.000.000,00 eura kako se ne bi ugrozilo poslovanje i obavljanje djelatnosti zbog kojih su javne ustanove osnovane, a prvenstveno se to odnosi na ostale javne ustanove koje ostvaruju primitke iz državnog proračuna za troškove poslovanja.

Predlagatelj je razmotrio prijedlog saborskog zastupnika Ivice Ledenka da bi regionalni koordinatori trećinu svoga radnog vremena trebali posvetiti malim i srednjim poduzetnicima, usmjeravati ih na savjetodavnu tehničku podršku te da bi 25 % svojih ukupnih troškova trebali financirati upravo iz tržišnih izvora. Vezano uz navedeno, Predlagatelj naglašava da su regionalni koordinatori uspostavljeni kao javna razvojna infrastruktura, a ne kao tržišni akteri. Predložena promjena modela mogla bi dugoročno skrenuti fokus s primarne razvojne uloge regionalnih koordinatora, odnosno kao potpore jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Slijedom komentara saborskoga zastupnika da regionalne koordinate treba depolitizirati, profesionalizirati i usmjeriti na stvarnu podršku gospodarskom razvoju, a ne isključivo na administriranje EU projekata, Predlagatelj naglašava da su regionalni koordinatori profesionalizirane javne ustanove usmjerene učinkovitoj koordinaciji i poticanju regionalnoga razvoja.

Slijedom primjedbe saborske zastupnice Kristine Ikić Baniček o tome na što će se 7.000.000,00 eura potrošiti (7.500.000,00 eura u projekcijama), na plaće regionalnih koordinatora ili novo zapošljavanje, Predlagatelj ističe da su regionalni koordinatori partneri Ministarstva u provedbi politike regionalnoga razvoja na područnoj (regionalnoj) razini. Radi kvalitetnijega obavljanja poslova koje im dodijeli u rad, Ministarstvo im, u cilju postizanja ravnomjernijega, održivog i konkurentnog regionalnog razvoja, osigurava tehničku i financijsku podršku. Aktivnosti koje će regionalni koordinatori obavljati pri provedbi poslova javne službe te poslova od javnog interesa definiranih Konačnim prijedlogom zakona detaljno će se razraditi pravilnikom.

Razmotrena je primjedba saborske zastupnice Sanje Radolović vezana uz razvojne sporazume za koje smatra da ih je potrebno depolitizirati, utvrditi jasne kriterije odabira projekata i javne liste projekata kao i obvezu izvješćivanja Hrvatskoga sabora o provedbi i regionalnim učincima. Razvojni sporazumi nastaju na temelju prijedloga županija koje sudjeluju u radu savjeta, a Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije pri njihovoj izradi ima ulogu tehničke podrške.

Saborska zastupnica Boška Ban uputila je pitanje o tome kako će se putem novih razvojnih sporazuma nastaviti ulaganja u sjever Hrvatske. Predlagatelj ističe da razvojni sporazum predstavlja instrument kojim se usuglašavaju prioriteti razvoja državne i područne (regionalne) razine i utvrđuju razvojni projekti regionalnoga razvoja koji pridonose razvoju područja za koje se sklapa razvojni sporazum koji se pokreće inicijativom najmanje tri zainteresirane jedinice područne (regionalne) samouprave, dok Ministarstvo ima funkciju tehničke podrške prema županijama inicijatorima. Odabir projekata koji se uključuju u razvojne sporazume proizlazi iz strateških razvojnih dokumenata (nacionalnih i regionalnih planova razvoja) te mora biti usklađen s ciljevima regionalne politike. Time je već osigurana normativna podloga za objektivnost i usklađenost s razvojnim prioritetima. Što se tiče transparentnosti, projekti uključeni u razvojne sporazume javno su dostupni, a Ministarstvo, kao nositelj koordinacije, podnosi Vladi Republike Hrvatske izvješća o njihovoj provedbi, čime je osigurana institucionalna kontrola i nadzor nad provedbom i učincima. Pitanje vezano uz potencijalno sklapanje novih razvojnih sporazuma bit će predmetom budućih partnerskih dijaloga.

Saborske zastupnice i zastupnici Sanja Radolović, Anka Mrak Taritaš, Kristina Ikić Baniček, Rada Borić, Marijana Puljak, Martina Vlašić Ilkić, Miro Bulj, Miroslav Marković, Ivica Ledenko i Mate Vukušić uputili su primjedbe vezane uz institucionalni sustav odnosno uspostavu vijeća i savjeta predviđenih Konačnim prijedlogom zakona, a kojima će predsjedati predsjednik Vlade Republike Hrvatske. Saborski zastupnici Ivan Dabo i Krešimir Ačkar uputili su pitanje vezano uz ulogu novih struktura. Dodatno, saborska zastupnica Tanja Sokolić predlaže da se do drugoga čitanja u Zakon unesu barem okvirne obvezujuće zadaće vijeća i savjeta, obveza javnih zaključaka i rokova te da se pojača dinamika rada kako bi njihova uloga bila i mjerljiva i odgovorna.

Nastavno na iznesene primjedbe, Predlagatelj navodi da se uspostavom vijeća i savjeta potiče decentralizirani, partnerski i participativni model višerazinskog upravljanja razvojem temeljen na dijalogu. Predložene zakonske odredbe predstavljaju institucionalizaciju dosadašnje dobre prakse održavanja sastanaka Vlade Republike Hrvatske sa županima, predstavnicima Udruge gradova i Hrvatske zajednice općina, zatim sjednica Savjeta za Slavoniju, Baranju i Srijem te Savjeta za Sjever koji se održavaju na redovitoj osnovi, u pravilu najmanje jednom godišnje.

Takvom je praksom uspostavljen oblik suradnje utemeljen na strukturiranom dijalogu o razvojnim potrebama te projektima za njihovo rješavanje kao i usmjeravanju ulaganja nove financijske perspektive za razdoblje nakon 2027. godine.

Ovakvim pristupom jamči se aktivno sudjelovanje lokalnih i regionalnih razina upravljanja u kreiranju politike te donošenju razvojnih odluka, tj. široko i reprezentativno članstvo osigurava da glas svih ključnih aktera bude uključen u donošenje odluka i koordinaciju razvoja.

Također, Predlagatelj naglašava da će se vijeća i savjeti osnovati odlukom Vlade Republike Hrvatske kojom će se imenovati članovi navedenih tijela kao i njihove zadaće, po uzoru na Savjet za Slavoniju, Baranju i Srijem uspostavljen 2017. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Savjeta za Slavoniju, Baranju i Srijem („Narodne novine“, broj 21/17.). U proteklom devetogodišnjem razdoblju sjednice ovoga Savjeta održavaju se kontinuirano i redovito te su zaključci sa sjednica javno dostupni čime je osigurana transparentnost u njegovu radu.

Pod izravnim predsjedanjem predsjednika Vlade Republike Hrvatske ovim tijelima osigurat će se najviša razina političke odgovornosti i međuministarske koordinacije. Ova struktura jamči brzu i dosljednu provedbu strateških odluka u svim sektorima.

Nastavno na odredbe Konačnog prijedloga zakona kojima se uređuje strateško planiranje regionalnoga razvoja primjedbe su uputili saborske zastupnice Sanja Bježančević, Ljubica Lukačić i saborski zastupnik Boris Piližota, ističući da se, propisivanjem mjera koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojim aktima strateškog planiranja trebaju planirati, propisuju obveze bez izravnoga planiranja proračunskog ulaganja. Primjedbu vezanu uz odlučivanje o financiranju razvoja, koje se zadržava na središnjoj razini uputio je saborski zastupnik Dalibor Paus.

Predlagatelj naglašava da se Konačnim prijedlogom zakona uređuje planiranje regionalnoga razvoja na svim razinama upravljanja. Na ovaj način postiže usklađenost sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske kao i Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine kojom je, kao jedan od četiri razvojna smjera Hrvatske, utvrđen ravnomjeran regionalni razvoj. Usklađivanje ciljeva i razvojnih prioriteta svih triju razina, odnosno zajednička strateška usmjerenost te koordinirano zajedničko djelovanje, trebaju osigurati pružanje sustavne podrške najpotrebitijim teritorijalnim jedinicama, ne zapostavljajući pritom i one razvijene, čiji razvoj ne smije stagnirati, već se također treba dodatno poticati. Imajući u vidu činjenicu da je politika regionalnoga razvoja višerazinska i međusektorska politika, Konačnim prijedlogom zakona nije moguće predvidjeti sve potencijalne nacionalne i druge izvore financiranja programa i mjera kojima bi se odgovorilo na sve lokalne i regionalne razvojne potrebe.

Primjedbe vezane uz financijsku decentralizaciju, funkcionalnu autonomiju, prostorno uređenje, regionalizaciju, ruralni razvoj, otoke te smanjenje administrativnih i parafiskalnih opterećenja za poduzetnike i građane, nisu predmet ovoga Konačnog prijedloga zakona.